

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi vaalilain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan vaalilakia muutettavaksi. Säännönmukaisten eduskuntavaalien ja presidentinvaalin toimittamisajankohtia muutettaisiin. Ehdotuksen mukaan eduskuntavaalien vaalipäivä olisi huhtikuun kolmas sunnuntai. Jos huhtikuun kolmas sunnuntai kuitenkin olisi pääsiäispäivä tai pääsiäispäivän jälkeinen sunnuntai, vaalipäivä olisi pääsiäispäivää edeltävä sunnuntai. Presidentinvaalin ensimmäisen vaalin vaalipäivä ehdotetaan myöhennettäväksi yhdellä viikolla, jolloin vaalipäivä olisi vaalivuoden tammikuun neljäs sunnuntai.

Samalla ehdotetaan, että vaalipiirijakoa koskeva sääntely saatettaisiin vastaamaan vuoden 2010 alussa voimaan tulleita kunta- jaon muutoksia.

Ennakkoonäänestysmahdollisuuksia ehdotetaan laajennettaviksi niin, että kotiaäänestykseen oikeutetun omaishoitaja voisi äänestää kotiaäänestyksessä samalla kertaa kuin kotiaäänestykseen oikeutettu hoidettavansa. Lisäksi ehdotetaan, että vaalilain ehdokasrekisterin tietojen hävittämistä koskeva säännös kumottaisiin.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

PERUSTELUT

1 Nykytila ja ehdotetut muutokset

1.1 Eduskuntavaalien ajankohta

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi vaalilain (714/1998) 107 §:n 1 momentin säännös eduskuntavaalien ajankohdasta siten, että eduskuntavaalien vaalipäivä olisi huhtikuun kolmas sunnuntai. Mikäli huhtikuun kolmas sunnuntai olisi pääsiäispäivä tai pääsiäispäivän jälkeinen sunnuntai, vaalipäivän äänestys järjestettäisiin pääsiäispäivää edeltävänä sunnuntaina. Tätä koskeva sääntely ehdotetaan otettavaksi vaalilain 189 §:n 1 momenttiin.

Vuoden 2007 eduskuntavaalien jälkeen julkisuudessa käytiin keskustelua siitä, voitaisiinko vaalien ajankohta siirtää huhtikuuhun, jolloin sää useasti olisi otollisempi vaalikampanjointia ja erityisesti ulkona järjestettäviä vaalililaisuuksia varten. Huhtikuussa

myös vaalipäivän sää suuremmalla todennäköisyydellä olisi äänestäjien kannalta suotuisampi kuin maaliskuussa. Näillä seikoilla saattaisi olla äänestysaktiivisuutta lisäävä vaikutus.

Vuoden 1906 vaalilain mukaan säännönmukaiset edustajanvaalit toimitettiin heinäkuun ensimmäisenä ja toisena päivänä. Tämä vaalien ajankohta säilyi pitkään muuttumattomana, kunnes vuonna 1952 edustajanvaalin ajankohta muutettiin heinäkuun ensimmäiseksi sunnuntaiksi ja sitä seuraavaksi maanantaiksi. Vaalien toimittamisajankohtaa ryhdyttiin tämän jälkeen pian kuitenkin arvostelemaan sillä perusteella, että keskikesä ei hyvin sovellu vaalien toimittamiseen.

Vuonna 1965 eduskuntavaalit siirrettiin toimitettaviksi maaliskuun kolmantena sunnuntaina ja sitä seuraavana maanantaina. Muutosta perusteltiin sillä, että useat lomai-

levat heinäkuussa ja huomattava osa äänioikeutetuista on silloin poissa kotipaikkakunnaltaan. Muutoinkin arvioitiin, että kesäaika vaikutti äänestysvilkkautteen lamauttavasti, koska loma- ja matkailukauden aikana ei kansalaisten mielenkiinto samalla tavalla kohdistu valtiollisiin kysymyksiin kuin muina aikoina. Ajankohdan muuttamista perusteltiin myös sillä vaaliteknisellä syyllä, että oteäänestyksessä tarvittavien vaaliluettelon otteiden tarve kesävaaleissa oli huomattavasti suurempi kuin talvivaaleissa, mistä aiheutui lisävaivaa sekä äänioikeutetuille itselleen että vaaliviranomaisille. Valittuun ajankohtaan maaliskuussa päädyttiin, koska valtion tuloja menoarvion käsittelyä varten oli eduskunnalle varattava riittävä aika ennen kalenterivuoden loppua, minkä vuoksi vaalien myöhentäminen heinäkuusta ei ollut ajateltavissa.

Vuonna 1990 siirryttiin yksipäiväisiin vaaleihin ja vaalipäiväksi vahvistettiin maaliskuun kolmas sunnuntai. Vaalitoimitukseen käytettävän ajan lyhentämistä perusteltiin vuonna 1970 kansanedustajain vaaleissa käyttöön otetun ennakoäänestyksen saamalta suosiolla.

1.2 Presidentinvaalin ajankohta

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi vaalilain 127 §:n säännös presidentinvaalin ajankohdasta siten, että presidentinvaalin ensimmäisen vaalin vaalipäivä olisi tammikuun neljäs sunnuntai kuudentena vuotena sen jälkeen, jona tasavallan presidentti viimeksi ryhtyi toimeensa. Presidentinvaalin ajankohdan muuttamista tammikuun kolmannesta sunnuntaista tammikuun neljänteen sunnuntaihin perustellaan ennen kaikkea sillä, että näin vaalikampanjan huipentuma ajoittuisi selkeästi joulun ja uudenvuoden jälkeiseen aikaan.

Lisäksi esitetään, että vaalilain 132 §:ää muutettaisiin niin, että hakemus ehdokkaan ottamiseksi presidentinvaalin ehdokasluetteloon olisi annettava Helsingin vaalipiirilautakunnalle viimeistään 47. päivänä ennen vaalipäivää ennen kello 16:tta. Koska nykyisen vaalilain säännösten perusteella viikolla myöhennetyn presidentinvaalin ehdokasaseteluun liittyvät viranomaistehtävät tulisivat tehtäviksi osittain joulun pyhien aikana, olisi

tarkoituksenmukaista, että hakemus ehdokkaan ottamiseksi presidentinvaalin ehdokasluetteloon olisi puolueen tai valitsijayhdistyksen vaaliasiamiehen annettava Helsingin vaalipiirilautakunnalle viikkoa nykyistä aikataulua aikaisemmin. Tästä johtuen esitetään, että vaalilain 32—34, 36, 38—40, 42—43 ja 135 §:ssä säädettyjä määräaikoja aiennetaan presidentinvaalissa seitsemällä päivällä. Siten presidentinvaalin ehdokasluettelo laadittaisiin 38. päivänä ennen vaalipäivää pidettävässä Helsingin vaalipiirilautakunnan kokouksessa.

Vuoden 1919 hallitusmuodon mukaan presidentin valitsijamiesten vaali toimitettiin tammikuun 15 ja 16 päivänä, ja seuraavana helmikuun 15 päivänä kokoontuivat valitsijamiehet pääministerin puheenjohtolla valitsemaan presidenttiä. Päivät olivat kiinteitä, joten viikonpäivät vaihtuivat. Sunnuntai tai muu pyhäpäivä ei kuitenkaan voinut olla vaalipäivä.

Vuonna 1977 tasavallan presidentin valitsijamiesten vaalien ajankohta siirrettiin tammikuun kolmanneksi sunnuntaiksi ja sitä seuraavaksi maanantaiksi. Muutoksella vaalikaupunki muodostui samankaltaiseksi kuin kansanedustajain vaaleissa ja kunnallisvaaleissa.

Tasavallan presidentin vaalitapa muutettiin vuonna 1987 niin, että presidentin valinta toteutettiin kaksivaiheisella vaalijärjestelmällä, jossa äänioikeutetut äänestivät kahdella äänestyslipulla sekä suoraan presidenttiehdokasta että myös valitsijamiesehdokasta. Tuossa yhteydessä vaalien ajankohdaksi säädettiin tammikuun viimeinen sunnuntai ja sitä seuraava maanantai. Toinen vaalipäivä oli siten vuoden 1988 presidentinvaalissa helmikuun ensimmäinen päivä. Ajankohdan valintaa perusteltiin mahdollisella valitsijamiesten toimittaman presidentinvaalin ajankohdalla 15 päivänä helmikuuta.

Vuonna 1991 tasavallan presidentin vaalitapa muutettiin välittömäksi, tarvittaessa kaksivaiheiseksi kansanvaaliksi. Samalla presidentinvaalin ajankohdaksi säädettiin tammikuun kolmas sunnuntai, mikä merkitsi vaalin ajankohdan aientamista yhdellä tai kahdella viikolla vuodesta riippuen. Tässä yhteydessä luovuttiin kaksipäiväisestä vaalista ja äänestyspäiväksi valittiin sunnuntai.

Sunnuntain valintaa perusteltiin sillä, että äänestäjien enemmistöllä on tällöin vapaapäivä ja lisäksi myös kustannusten säästämällä. Mahdollinen uusi vaali tuli toimittaa kahden ensimmäisessä vaalissa suurimman äänimäärän saaneen ehdokkaan välillä ensimmäistä vaalia seuraavana kolmantena sunnuntaina.

Vuonna 2002 presidentinvaalin ensimmäisen ja toisen vaalin välinen aika lyhennettiin kolmesta viikosta kahteen viikkoon. Tämän seurauksena presidentinvaalin ensimmäisen vaalin vaalipäivä on tammikuun kolmas sunnuntai ja jos toinen vaali on toimitettava, sen vaalipäivä on ensimmäistä vaalia seuraava toinen sunnuntai.

1.3 Vaalipiirit eduskuntavaaleissa

Esityksessä ehdotetaan vaalilain 5 §:n muuttamista siten, että se vastaisi valtioneuvoston päätöksillä vahvistettuja vuoden 2010 alussa voimaan tulleita kuntajaon muutoksia.

Eduskuntavaalien vaalipiirejä koskevassa sääntelyssä siirryttiin valtion aluehallintoa koskevan lainsäädännön uudistamisen yhteydessä vuonna 1997 lainsäädännölliseen ratkaisuun, jossa vaalipiirejä koskevassa pykälässä luetellaan kuhunkin vaalipiiriin kuuluvat kunnat. Vaalipiirit ja niihin kuuluvat kunnat luetellaan vaalilain 5 §:ssä. Omaksutusta lainsäädännöllisestä ratkaisusta johtuen pykälää täytyy muuttaa jokaisen sellaisen kuntajaon muutoksen yhteydessä, joka merkitsee uuden kunnan perustamista yhdistämällä olemassa olevia kuntia tai jakamalla olemassa oleva kunta, johtaapa muutos vaalipiirin rajojen tarkistamiseen tai ei. Selvyyden vuoksi myös pelkän kunnan nimen muuttamisen tulisi näkyä pykälästä.

Pykälän muuttamistarpeen aiheuttavat seuraavassa lueteltavat vuoden 2010 alusta voimaan tulleet kuntajaon muutokset.

Himangan kunta liitettiin Kalajoen kaupunkiin. Laajentunut kunta kuuluu samoihin tuomiopiireihin ja hallintoalueisiin kuin Kalajoen kaupunki. Koska Himangan kunta lakkautettiin, on se poistettava vaalilain 5 §:stä. Kuntaliitoksen johdosta Vaasan ja Oulun vaalipiirien välinen raja muuttuu, koska vaalilain 5 §:n 12 kohdan mukaan Himangan kunta kuuluu Vaasan vaalipiiriin ja Kala-

joen kaupunki mainitun pykälän 14 kohdan mukaan Oulun vaalipiiriin.

Liljendalin kunta, Loviisan kaupunki, Pernajan kunta ja Ruotsinpyhtään kunta lakkautettiin ja perustettiin uusi Loviisan kaupunki. Samalla Ruotsinpyhtään kunnasta siirrettiin Pyhtään kuntaan Haavisto - Vastilan alue. Uusi Loviisan kaupunki kuuluu samoihin tuomiopiireihin ja hallintoalueisiin kuin lakkautettu Loviisan kaupunki. Kuntajakoa koskevan muutoksen johdosta Uudenmaan ja Kymen vaalipiirien välinen raja vähäisessä määrin muuttuu. Vaalilain 5 §:n 2 kohdan mukaan Liljendalin kunta, Loviisan kaupunki, Pernajan kunta ja Ruotsinpyhtään kunta kuuluvat Uudenmaan vaalipiiriin. Mainitun pykälän 8 kohdan mukaan Pyhtään kunta kuuluu Kymen vaalipiiriin.

Noormarkun kunta liitettiin Porin kaupunkiin. Laajentunut kunta kuuluu samoihin tuomiopiireihin ja hallintoalueisiin kuin Porin kaupunki. Koska Noormarkun kunta lakkautettiin, on se poistettava vaalilain 5 §:stä. Pykälän 4 kohdan mukaan Porin kaupunki kuuluu Satakunnan vaalipiiriin.

Ylämaan kunta liitettiin Lappeenrannan kaupunkiin. Laajentunut kunta kuuluu samoihin tuomiopiireihin ja hallintoalueisiin kuin Lappeenrannan kaupunki. Koska Ylämaan kunta lakkautettiin, on se poistettava vaalilain 5 §:stä. Pykälän 8 kohdan mukaan Lappeenrannan kaupunki kuuluu Kymen vaalipiiriin.

1.4 Muut muutokset

Ehdokasrekisterin tietojen säilyttäminen

Esityksessä ehdotetaan, että valtakunnallista ehdokasrekisteriä sääntelevä vaalilain 43 §:n 5 momentti kumottaisiin. Nykyisen säännöksen mukaan valtakunnallisen ehdokasrekisterin tiedot hävitetään, kun vaalien tulos on saanut lainvoiman. Enin osa sähköisen ehdokasrekisterin tiedoista sisältyy pysyvästi säilytettäviin paperisiin eduskuntavaalien, europarlamenttivaalien ja kunnallisvaalien ehdokaslistojen yhdistelmiin ja presidentinvaalin ehdokasluetteloihin. Ehdokasrekisterin tietojen säilyttäminen tutkimus- ja tilastokäyttöä varten olisi kuitenkin tarkoitukseenmukaista. Ehdotettu muutos vahvistaisi

nykyisen ehdokasrekisterin tietojen säilyttämiskäytännön.

Ehdokasrekisterin tietojen luovuttamista ja käsittelyä koskeva sääntely ei muuttuisi. Annettaessa ehdokasrekisteristä ote tai jäljennös muulle kuin sille, jota asiakirja koskee taikka vaalilaisa tarkoitettuja tai siitä johtuvia tehtäviä hoitavalle viranomaiselle, asiakirjasta on vaalilain 187 §:n perusteella jätettävä henkilötunnuksen yksilönumero ja tarkistusmerkki pois. Tietojen massaluovutuksessa noudatetaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 16 §:n 3 momentin säännöksiä. Muutoin rekisterin henkilötietojen käsittelyssä noudatetaan henkilötietolain (523/1999) sääntelyä.

Omaishoitajan mahdollisuus äänestää kotiaänestyksen yhteydessä

Esityksessä ehdotetaan, että vaalilain 46 §:ään otettaisiin säännökset siitä, että kotiaänestykseen oikeutetun omaishoitaja voisi äänestää kotiaänestyksessä samalla kertaa kuin kotiaänestykseen oikeutettu hoidettavansa. Oikeus äänestää kotiaänestyksen yhteydessä rajattaisiin hoidettavan kanssa samassa taloudessa asuviin kyseisessä kunnassa äänioikeutettuihin omaishoitajiin.

Vaalilain 55 §:n 2 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi kotiaänestykseen ilmoittautumista koskeva 4 kohta. Säännöksen mukaan, jos omaishoitaja haluaisi äänestää kotiaänestyksen yhteydessä, kunnan keskusvaalilautakunnalle tehtävässä kotiaänestäjän ilmoituksessa olisi mainittava myös omaishoitajan täydellinen nimi, henkilötunnus ja puhelinnumero sekä tieto kunnan kanssa tehdyn omaishoitosopimuksen voimassaoloajasta

Vaalilain 46 §:n mukaan äänioikeutettu, jonka kyky liikkua tai toimia on siinä määrin rajoittunut, ettei hän pääse äänestys- eikä ennakoäänestyspaikkaan ilman kohtuuttomia vaikeuksia, saa, sen mukaisesti kuin vaalilain 55 §:ssä säädetään, äänestää ennakolta kotonaan Suomessa siinä kunnassa, joka on merkitty äänioikeusrekisteriin hänen kotikunnakseen.

Kotiaänestykseen oikeutettu voi joissain tapauksissa olla pysyvässä kotihoidossa siten, että hänen omaishoitajanaan toimii hänen kanssaan samassa taloudessa asuva lä-

heinen henkilö, esimerkiksi puoliso, joka on tehnyt omaishoidon tuesta annetun lain (937/2005) 2 §:ssä tarkoitetun omaishoitosopimuksen asianomaisen kunnan kanssa. Nykyisen lain mukaan tällainen omaishoitaja ei ole oikeutettu kotiaänestykseen, jos hän itse kykenee menemään äänestämään ennakoäänestyspaikalle tai vaalipäivän äänestyspaikalle. Joissain tapauksissa kotiaänestykseen oikeutettu tarvitsee kuitenkin jatkuvasti omaishoitajansa läsnäoloa kotona. Tällöin omaishoitajan on järjestettävä hoidettavansa tueksi muu avustaja päästäkseen itse äänestämään.

Vaalipäivän ja määräpäivän siirtyminen eräissä tapauksissa

Ehdotuksen mukaan vaalilain 189 §:n 1 momenttiin lisättäisiin säännös vaalipäivän siirtymisestä, jos vaalipäivä sattuisi pääsiäispäiväksi tai pääsiäispäivän jälkeiseksi sunnuntaiksi. Tällöin vaalipäivä olisi pääsiäispäivää edeltävä sunnuntai.

2 Esityksen vaikutukset

Eduskuntavaalien vaalipäivän siirtyminen huhtikuuhun johtaisi siihen, että vaalivuonna valtioneuvoston kehysten ja talousarvioesityksen valmisteluprosessi muuttuisi aikataulultaan nykyistä selkeämmäksi.

Vuosina 2011—2025 huhtikuun kolmas sunnuntai olisi pääsiäispäivä tai pääsiäispäivän jälkeinen sunnuntai vuonna 2012, 2014, 2017, 2019, 2020, 2022, 2023 ja 2025.

Seuraavien 15 vuoden aikana toimitettavien säännönmukaisten eduskuntavaalien vaalipäivä siirtyisi pääsiäisen vuoksi huhtikuun kolmannesta sunnuntaista huhtikuun toiseen sunnuntaihin vuonna 2019 ja huhtikuun ensimmäiseen sunnuntaihin vuonna 2023.

Presidentinvaalin siirtäminen tammikuun neljänneksi sunnuntaiksi johtaisi siihen, että jos presidentti tulee valituksi ensimmäisessä vaalissa, presidentin toimikausi alkaisi perustuslain 55 §:n 1 momentin perusteella vaalin tuloksen vahvistamista seuraavana päivänä, jos vaalivuonna tammikuun 1 päivä on maanantai. Vuosina 2011—2025 tammikuun 1 päivä on maanantai vuonna 2018 ja vuonna

2024, jolloin kumpaisenakin vuotena toimitetaan säännönmukainen presidentinvaali.

Vuoden 2010 alussa voimaan tulleet kuntajaon muutokset aiheuttavat eräitä muutoksia vaalipiirien rajoihin. Himangan kunta, jossa asui noin 3 000 henkilöä, liitettiin Kalajoen kaupunkiin, minkä johdosta Vaasan ja Oulun vaalipiirien välinen raja muuttuu. Ruotsinpyhtään kunnasta siirrettiin Pyhtään kuntaan Haavisto - Vastilan alue, jossa asui noin 170 henkilöä, minkä johdosta Uudenmaan ja Kymen vaalipiirien välinen raja vähäisessä määrin muuttuu. Kuntajaon muutoksilla ei ole välitöntä vaikutusta kansanedustajien paikkojen jakoon vaalipiirien kesken.

Omaishoitajan äänestäminen kotiaänestyksen yhteydessä järjestettäisiin nykyisen viranomaisorganisaation toimesta. Kotiaänestyksistä huolehtivat vaalitoimitsijat, jotka ovat kunnanhallituksen asettaman vaalitoimikunnan jäseniä. Koska omaishoitaja ilmoittautuisi kunnan keskusvaalilautakunnalle pääsääntöisesti samassa yhteydessä kuin kotiaänestykseen ilmoittaudutaan ja äänestäminen tapahtuisi kotiaänestyksen yhteydessä, ei järjestelyllä olisi olennaisia vaikutuksia viranomaisten toimintaan.

Esityksellä ei ole merkittäviä taloudellisia vaikutuksia.

3 Asian valmistelu

Matti Vanhasen II hallituksen hallitusohjelman (15.4.2007) mukaan ”[e]duskuntavaalien ajankohta siirretään pidettäväksi huhtikuun kolmantena viikonloppuna. Pääsiäisen osalta toteutetaan tarvittavat erityisjärjestelyt. Presidentinvaalien ajankohdasta muutetaan siten, että vaalien ensimmäinen kierros järjestetään tammikuun viimeisenä sunnuntaina ja toinen kierros siitä kahden viikon päästä”.

Oikeusministeriön 1.6.2007 asettama Vaalialuetoimikunta ehdotti eduskuntavaalien ja presidentinvaalin ajankohtien muuttamista (komiteamietintö 2008:2). Vaalialuetoimikunnan mietinnöstä pyydettiin syyskuussa 2008 lausuntoja (määräaika 15.10.2008) eduskunnan kanslialta, tasavallan presidentin kanslialta, valtioneuvoston kanslialta, ulkoasiainministeriöltä, valtiovarainministeriöltä,

valtioneuvoston oikeuskanslerilta, eduskunnan oikeusasiamieheltä, Ahvenanmaan maakunnan hallitukselta, Suomen Kuntaliitto ry:ltä, rekisteröidyiltä puolueilta (14) ja vaalipiirilautakunnilta (15). Lausuntoja saatiin 23. Lausunnonantajista eduskunnan kanslia piti tärkeänä, että valtion talousarvioesitys siihen liittyvine lakiehdotuksineen annetaan heti syysistuntokauden alussa ja että valtioneuvoston selontekona eduskunnalle annettava valtioneuvoston päätös valtiontalouden kehystistä on myös vaalivuonna voitava käsitellä loppuun kevätistuntokaudella ennen kesätaukoa. Myös valtiovarainministeriö kiinnitti huomiota siihen, että valtiontalouden kehysten ja talousarvioesityksen valmistelu-prosessi muuttuu vaalivuosina aikataulultaan nykyistä selkeästi kireämmäksi, jos eduskuntavaalien ajankohtaa myöhennetään komiteamietinnössä ehdotetulla tavalla. Eduskunnan kanslia kiinnitti huomiota myös siihen, että presidentinvaalin ajankohdan muutos sisältää mahdollisuuden päällekkäisiin valtiolisiin tilaisuuksiin, miltä välttyttäisiin, jos perustuslain 56 §:n sanamuotoa tarkistettaisiin niin, että juhlallisen vakuutuksen antamisen ajankohtaa ei sanonnallisesti ole nimenomaisesti sidottu presidentin toimeen ryhtymiseen. Tällainen uudistus voitaisiin eduskunnan kanslian käsityksen mukaan toteuttaa käynnistetyssä perustuslain tarkistamishankkeessa. Tasavallan presidentin kanslia katsoi, että presidentinvaalin ajankohdan siirtämistä harkittaessa olisi huomioitava presidentin toimikautta koskeva perustuslain säännös, jonka mukaan tasavallan presidentti ryhtyy toimeensa valitsemista seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä. Jos presidentti tulisi valituksi vaalin ensimmäisellä kierroksella, ei perustuslain 55 §:n noudattaminen ole käytännössä helppoa tai aina ehkä edes mahdollista. Pohjois-Savon ja Pohjois-Karjalan vaalipiirilautakunnat kiinnittivät huomiota haittoihin, joita eduskuntavaalien ajankohdan siirtäminen pääsiäisen läheisyyteen saattaisi aiheuttaa yhtäältä jäsenten saamiselle vaalilautakuntiin ja toisaalta äänestäjien tuohon aikaan sattuvien lomien vuoksi. Muut lausunnonantajat eivät vastustaneet vaalien ajankohtien muuttamista.

Esitys on muutoin valmisteltu oikeusministeriössä.

4 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

5 Suhde perustuslakiin ja sääätämisyjärjestys

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi eduskuntavaalien ajankohtaa. Eduskuntavaalien vaalipäivä on vaalilain 107 §:n 1 momentin mukaan maaliskuun kolmas sunnuntai. Vaalipäivä ehdotetaan muutettavaksi huhtikuun kolmanneksi sunnuntaiksi. Jos kyseinen sunnuntai olisi pääsiäispäivä tai pääsiäispäivän jälkeinen sunnuntai, olisi vaalipäivä kuitenkin pääsiäispäivää edeltävä sunnuntai.

Ehdotettu lainmuutos on tarkoitettu tulemaan voimaan siten, että se olisi sovellettavana jo seuraavissa eduskuntavaaleissa. Kansanedustajien ja eduskunnan toimikaudeksi säädetään perustuslain 24 §:n 1 momentissa neljä vuotta. Eduskunnan toimikausi alkaa, kun eduskuntavaalien tulos on vahvistettu, ja jatkuu, kunnes seuraavat eduskuntavaalit on toimitettu. Asiasta on säännös perustuslain 24 §:n 2 momentissa. Näin ollen nykyisen eduskunnan toimikausi muodostuisi vaalilain 107 §:ään säädettyväksi ehdotetun muutoksen takia jonkin verran pidemmäksi kuin se kansanedustajia voimassa olevan lain mukaan valittaessa oli. Ehdotusta on arvioitava perustuslain kannalta.

Eduskuntavaalien toimittamisesta säädetään perustuslain 25 §:ssä. Se sisältää säännökset eduskuntavaalien välittömästä, suhteellisesta ja salaisesta luonteesta sekä yhtäläisestä äänioikeudesta samoin kuin vaalipiiri- ja ehdokkaiden asettamisesta. Eduskuntavaalien ajankohdasta säädetään pykälän 4 momentissa olevan sääntelyvarauksen perusteella tarkemmin lailla. Eduskuntavaalien tarkempi ajankohta on siten sinänsä tavallisella lailla säänneltävissä.

Eduskunnan toimikauden pituuteen vaikuttavista vaalilain muutoksista on aiemman perustuslakisääntelyn voimassa ollessa katsottu voitavan säätää tavallisella lailla. Vuonna

1952 eduskuntavaalien ajankohta muutettiin tavallisella lailla (167/1952) heinäkuun ensimmäisen ja toisen päivän sijasta heinäkuun ensimmäiseksi sunnuntaiksi ja sitä seuraavaksi maanantaiksi. Toistakymmentä vuotta myöhemmin eduskuntavaalit siirrettiin niin ikään tavallisella lailla (717/1965) toimitettaviksi maaliskuun kolmantena sunnuntaina ja sitä seuraavana maanantaina. Tuolloin istuneen eduskunnan toimikausi lyheni lainmuutoksen johdosta useammalla kuukaudella, sillä muutettuja säännöksiä vaalien ajankohdasta sovellettiin jo vuoden 1966 eduskuntavaaleissa. Perustuslakivaliokunta ei pitänyt muutosta ongelmallisena vaalikauden pituutta tuolloin koskeneiden valtiopäiväjärjestyksen 3 §:n säännösten kannalta (PeVM 30/1965 vp).

Nykyisen eduskunnan toimikausi pitenis nyt ehdotetun vaalilain 107 §:n muutoksen johdosta enintään yhdellä kuukaudella. Vaalikauden pidennys olisi siten verraten vähäinen. Kun lisäksi otetaan huomioon asiaa koskeva aiempi lainsäädäntöhistoria sekä perustuslain 25 §:n 4 momentin sääntelyvaraus, on laki hallituksen arvion mukaan käsiteltävissä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä. Asia on kuitenkin sen periaatteellisen merkityksen vuoksi syytä saattaa perustuslakivaliokunnan arvioitavaksi.

Esitykseen sisältyvä ehdotus presidentinvaalin ensimmäisen vaalin vaalipäivän siirtämisestä tammikuun kolmannesta sunnuntaista saman kuun neljänneksi sunnuntaiksi ei ole ongelmallinen tasavallan presidentin toimikautta koskevan perustuslakisääntelyn kannalta.

Presidentti ryhtyy perustuslain 55 §:n mukaan toimeensa valitsemista seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä. Presidentin toimikausi alkaa siten helmikuun ensimmäisenä päivänä, jos hän tulee valituksi tammikuussa toimitettavassa ensimmäisessä vaalissa. Perustuslain kannalta ei ole merkitystä sillä, toimitetaanko vaali tammikuun kolmantena vai neljäntenä sunnuntaina.

Edellä esitetyn perustella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

vaalilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 2 päivänä lokakuuta 1998 annetun vaalilain (714/1998) 5, 32—34, 36, 38—40, 42, 43, 55, 107, 127, 132, 135 ja 189 §, sellaisina kuin niistä ovat 5 § laissa 300/2009, 46 § osaksi laissa 868/2003 ja 127 § osaksi laissa 247/2002, seuraavasti:

5 §

Vaalipiirit eduskuntavaaleissa

Eduskuntavaaleja varten maa on jaettu maakuntajaon pohjalta seuraaviin *vaalipiireihin*:

1) Helsingin vaalipiiri, johon kuuluu Helsingin kaupunki;

2) Uudenmaan vaalipiiri, johon kuuluvat Askolan, Espoon, Hangon, Hyvinkään, Inkoon, Järvenpään, Karjalohjan, Karkkilan, Kauniaisten, Keravan, Kirkkonummen, Lapinjärven, Lohjan, Loviisan, Myrskylän, Mäntsälän, Nummi-Pusulan, Nurmijärven, Pornaisten, Porvoon, Pukkilan, Raaseporin, Sipoon, Siuntion, Tuusulan, Vantaan sekä Vihdin kunnat;

3) Varsinais-Suomen vaalipiiri, johon kuuluvat Auran, Kaarinan, Kemiönsaaren, Koski Tl:n, Kustavin, Laitilan, Liedon, Loimaan, Länsi-Turunmaan, Marttilan, Maskun, Mynämäen, Naantalın, Nousiaisten, Oripään, Paimion, Pyhärannan, Pöytyän, Raision, Ruskon, Salon, Sauvon, Someron, Taivassalon, Tarvasjoen, Turun, Uudenkaupungin sekä Vehmaan kunnat;

4) Satakunnan vaalipiiri, johon kuuluvat Euran, Eurajoen, Harjavallan, Honkajoen, Huittisten, Jämijärven, Kankaanpään, Karvian, Kiikoisten, Kokemäen, Köyliön, Lavian, Luvian, Merikarvian, Nakkilan, Pomarkun, Porin, Rauman, Siikaisten, Säskylän sekä Ulvilan kunnat;

5) Ahvenanmaan maakunnan vaalipiiri, johon kuuluvat Brändön, Eckerön, Finströmin, Föglön, Getan, Hammarlandin, Jomalan, Kumlingen, Kökarin, Lemlandin, Lumparlandin, Maarianhaminan, Saltvikin, Sottungan, Sundin sekä Vårdön kunnat;

6) Hämeen vaalipiiri, johon kuuluvat Artjärven, Asikkalan, Forssan, Hartolan, Hattulan, Hausjärven, Heinolan, Hollolan, Humpilan, Hämeenkosken, Hämeenlinnan, Janakkalan, Jokioisten, Kärkölän, Lahden, Lopen, Nastolan, Orimattilan, Padasjoen, Riihimäen, Sysmän, Tammelan sekä Ypäjän kunnat;

7) Pirkanmaan vaalipiiri, johon kuuluvat Akaan, Hämeenkyrön, Ikaalisten, Juupajoen, Kangasalan, Kihniön, Kuhmalahden, Kylmäkosken, Lempäälän, Mänttä-Vilppulan, Nokian, Oriveden, Parkanon, Pirkkalan, Punkalaitumen, Pälkäneen, Ruoveden, Sastamalan, Tampereen, Urjalan, Valkeakosken, Vesilahden, Virtain sekä Ylöjärven kunnat;

8) Kymen vaalipiiri, johon kuuluvat Haminan, Iitin, Imatran, Kotkan, Kouvolan, Lappeenrannan, Lemin, Luumäen, Miehikkälän, Parikkalan, Pyhtään, Rautjärven, Ruokolahden, Savitaipaleen, Suomenniemen, Taipalsaaren sekä Virolahden kunnat;

9) Etelä-Savon vaalipiiri, johon kuuluvat Enonkosken, Heinäveden, Hirvensalmen, Joroisten, Juvan, Kangasniemen, Kerimäen, Mikkelin, Mäntyharjun, Pertunmaan, Piekämäen, Punkaharjun, Puumalan, Rantasalmen, Ristiinan, Savonlinnan sekä Sulkavan kunnat;

10) Pohjois-Savon vaalipiiri, johon kuuluvat Iisalmen, Juankosken, Kaavin, Karttulan, Keiteleen, Kiuruveden, Kuopion, Lapinlahden, Leppävirran, Maaningan, Nilsian, Piela-veden, Rautalammen, Rautavaaran, Siilinjärven, Sonkajärven, Suonenjoen, Tervon, Tuusniemen, Varkauden, Varpaisjärven, Vesannon sekä Vieremän kunnat;

11) Pohjois-Karjalan vaalipiiri, johon kuuluvat Ilomantsin, Joensuun, Juuan, Kesälahden, Kiteen, Kontiolahden, Lieksan, Liperin, Nurmeksen, Outokummun, Polvijärven, Rääkkylän, Tohmajärven sekä Valtimon kunnat;

12) Vaasan vaalipiiri, johon kuuluvat Alajärven, Alavuden, Evijärven, Halsuan, Ilmajoen, Isojoen, Isokyrön, Jalasjärven, Kannuksen, Karijoen, Kaskisten, Kauhajoen, Kauhan, Kaustisen, Kokkolan, Korsnäsin, Kristiinankaupungin, Kruunupyyn, Kuortaneen, Kurikan, Laihian, Lappajärven, Lapuan, Lesijärven, Luodon, Maalahden, Mustasaaren, Närpiön, Oravaisten, Pedersören kunnan, Perhon, Pietarsaaren, Seinäjoen, Soinin, Teuvan, Toholammin, Töysän, Uusikaarlepyyn, Vaasan, Vetelin, Vimpelin, Vähäkylän, Vöyri-Maksamaan sekä Ähtärin kunnat;

13) Keski-Suomen vaalipiiri, johon kuuluvat Hankasalmen, Joutsan, Jyväskylän, Jämsän, Kannonkosken, Karstulan, Keuruun, Kinnulan, Kivijärven, Konneveden, Kuhmoisten, Kyyjärven, Laukaan, Luhangan, Multian, Muuramen, Petäjäveden, Pihtiputaan, Saarijärven, Toivakan, Uuraisten, Viitasaaren sekä Äänekosken kunnat;

14) Oulun vaalipiiri, johon kuuluvat Alavieskan, Haapajärven, Haapaveden, Hai- luodon, Haukiputaan, Hyrynsalmen, Iin, Ka- jaanin, Kalajoen, Kempeleen, Kiimingin, Kuhmon, Kuusamon, Kärsämäen, Limingan, Lumijoen, Merijärven, Muhoksen, Nivalan, Oulaisten, Oulun, Oulunsalon, Paltamon, Pu- dasjärven, Puolangan, Pyhäjoen, Pyhäjärven, Pyhäntän, Raahen, Reisjärven, Ristijärven, Sievin, Siikajoen, Siikalatvan, Sotkamon, Suomussalmen, Taivalkosken, Tyrnävän, Utajärven, Vaalan, Vihannin, Yli-Iin sekä Ylivieskan kunnat;

15) Lapin vaalipiiri, johon kuuluvat Enon- tekiön, Inarin, Kemin, Kemijärven, Kemin- maan, Kittilän, Kolarin, Muonion, Pelkoseniemen, Pellon, Posion, Ranuan, Rovanie-

men, Sallan, Savukosken, Simon, Sodankylän, Tervolan, Tornion, Utsjoen sekä Ylitor- nion kunnat.

32 §

Puolueita koskevat ilmoitukset

Oikeusministeriön on viimeistään 55. päi- vänä ennen presidentinvaalin vaalipäivää ja 48. päivänä ennen muiden vaalien vaalipäi- vää ilmoitettava ehdokashakemukset käsitte- leville viranomaisille, lukuun ottamatta Ah- venanmaan maakunnan vaalipiirilautakuntaa, ne puolueet, jotka on merkitty puoluerekiste- riin, ja ne henkilöt, jotka ovat oikeutettuja kirjoittamaan puolueen nimen.

33 §

Viranomaisen lakimääräiset kokoukset

Ehdokashakemukset käsittelevä viran- omainen kokoontuu puheenjohtajan kutsusta hyvissä ajoin, viimeistään 55. päivänä ennen presidentinvaalin vaalipäivää ja 48. päivänä ennen muiden vaalien vaalipäivää, ja sen jäl- keen, jos asioita on käsiteltävinä, 47., 41., 39. ja 38 päivänä ennen presidentinvaalin vaali- päivää sekä 40., 34., 32. ja 31. päivänä ennen muiden vaalien vaalipäivää, vaalipäivänä, vaalipäivän jälkeisenä päivänä ja 3. päivänä vaalipäivän jälkeen sekä muulloin, jos asiain käsittely sitä vaatii.

34 §

Asiakirjojen jättämisestä määrääminen ja kuuluttaminen

Ehdokashakemukset käsittelevä viran- omainen määrää viimeistään 55. päivänä en- nen presidentinvaalin vaalipäivää ja 48. päi- vänä ennen muiden vaalien vaalipäivää pi- dettävissä kokouksessaan, kenelle, minä päi- vinä ja kellonaikoina sekä missä sille tarkoi- tetut ehdokashakemukset ja muut ehdokkai- den asettamista koskevat asiakirjat on annet- tava.

Määräyksestä on laadittava kuulutus, joka on annettava tiedoksi puolueiden ilmoittamil-

le vaaliasiamiehille ja pantava nähtäväksi viranomaisen kokoushuoneistossa sekä julkais-tava kunnallisvaaleissa sillä tavalla kuin kunnan ilmoitukset saatetaan tiedoksi ja muissa vaaleissa virallisessa lehdessä.

36 §

Ehdokashakemusten käsittely ja huomautukset

Ehdokashakemukset niihin liitettyine asiakirjoineen tarkastetaan 41. päivänä ennen presidentinvaalin vaalipäivää ja 34. päivänä ennen muiden vaalien vaalipäivää pidettäväs-sä kokouksessa.

Jos ehdokashakemusta taikka ilmoitusta vaaliliitosta tai yhteislistasta ei ole annettu viranomaiselle määräaikana, se jätetään tutkimatta.

Puolueen, yhteislistan tai yhteislistaan kuulumattoman valitsijayhdistyksen vaaliasiamiehelle on viipymättä huomautettava, jos:

1) ehdokashakemusta taikka ilmoitusta vaaliliitosta tai yhteislistasta ei ole tehty tämän lain tai sen nojalla annettujen määräysten mukaisesti taikka ehdokashakemukseen ei ole liitetty tässä laissa edellytetyjä asiakirjoja;

2) ehdokashakemusasiakirjoja ei muusta kuin 1 kohdassa mainitusta syystä voida pitää lainmukaisina; taikka

3) ehdokkaaksi on asetettu henkilö, joka ei ole vaalikelpoinen tai joka on asetettu samoissa vaaleissa ehdokkaaksi kahdella tai useammalla listalla.

38 §

Vaaliasiamiesten toimenpiteet huomautusten johdosta

Vaaliasiamiehillä, joille huomautuksia on tehty, on oikeus viimeistään 39. päivänä ennen presidentinvaalin vaalipäivää ja 32. päivänä ennen muiden vaalien vaalipäivää ennen kello 16 tehdä huomautuksista johtuvat oikaisut sekä täydentää ehdokashakemusta ja siihen liitettyjä asiakirjoja. Saman ajan kuluessa vaaliasiamiehillä on oikeus tehdä tarvittavia ehdokkaan nimeä, arvoa, ammattia tai tointa taikka kotikuntaa koskevia tarkistuk-

sia. Jos huomautus koskee ilmoitusta vaaliliitosta, puolueiden vaaliasiamiehillä on oikeus antaa yhteinen kirjallinen ehdotuksensa ilmoituksen oikaisemiseksi.

Jos huomautus on tehty 36 §:n 3 momentin 3 kohdassa mainitusta syystä, vaaliasiamiehellä on oikeus tämän pykälän 1 momentissa säädetyn ajan kuluessa poistaa ensin mainitussa lainkohdassa tarkoitettu ehdokas.

39 §

Ehdokashakemusten ratkaiseminen

Määräaikana saapuneet ehdokashakemukset niihin liitettyine asiakirjoineen käsitellään uudelleen 39. päivänä ennen presidentinvaalin ja 32. päivänä ennen muiden vaalien vaalipäivää pidettävässä kokouksessa. Samalla tehdään päätökset ehdokashakemusten sekä vaaliliittoa ja yhteislistaa koskevien ilmoitusten johdosta.

Ne määräaikana perille toimitetut ehdokashakemukset sekä ilmoitukset vaaliliitosta ja yhteislistasta, joita vastaan huomautuksia ei ole tehty, on hyväksyttävä.

40 §

Ehdokashakemusten ratkaisemisen jälkeen tehtävät päätökset

Jos 38 §:n 2 momentissa tarkoitettu huomautus on tehty ja hyväksyttävää ilmoitusta oikaisusta ei ole annettu tai ilmoitusta kyseisen ehdokkaan poistamisesta tehty määräajassa taikka jos ehdokas on kuollut, ehdokasta ei oteta ehdokaslistojen yhdistelmään tai presidentinvaalin ehdokasluetteloon. Puolueen, valitsijayhdistyksen tai yhteislistan vaaliasiamies on velvollinen viipymättä ilmoittamaan ehdokkaan kuolemasta ehdokashakemukset käsittelevälle viranomaiselle.

Puolueella tai valitsijayhdistyksellä, jonka ilmoitusta vaaliliittoon tai yhteislistaan liittymisestä ei ole hyväksytty, on oikeus peruuttaa ehdokashakemuksensa. Puolueen tai valitsijayhdistyksen vaaliasiamiehen on tehtävä peruutus kirjallisesti ehdokashakemukset käsittelevälle viranomaiselle viimeistään 31. päivänä ennen vaalipäivää ennen kello

12. Ehdokashakemuksen hyväksymistä koskeva asia on peruutuksen johdosta käsiteltävä uudelleen.

Päätökset tässä pykälässä tarkoitetuissa asioissa tehdään 38. päivänä ennen presidentinvaalin vaalipäivää ja 31. päivänä ennen muiden vaalien vaalipäivää pidettävässä kokouksessa ennen presidentinvaalin ehdokasluettelon tai ehdokaslistojen yhdistelmän laatimista.

42 §

Presidentinvaalin ehdokasluettelot

Sen jälkeen kun ehdokkaat on ilmoitettu tiedonannolla oikeusministeriölle, Helsingin vaalipiirilautakunta laatii 38. päivänä ennen vaalipäivää pidettävässä kokouksessaan *presidentinvaalin ehdokasluettelon*, josta on soveltuvien osin voimassa, mitä ehdokaslistojen yhdistelmästä 41 §:ssä säädetään.

Jos presidentinvaalin toinen vaali toimitetaan, Helsingin vaalipiirilautakunta laatii viipymättä toista vaalia varten ehdokasluettelon, johon ehdokkaat on otettava samassa keskinäisessä järjestyksessä ja samoin numeroin kuin heidät oli otettu ensimmäisen vaalin ehdokasluetteloon. Toisen vaalin ehdokasluettelosta on muutoin voimassa, mitä ehdokaslistojen yhdistelmästä 41 §:ssä säädetään.

43 §

Valtakunnallinen ehdokasrekisteri

Oikeusministeriö perustaa rekisterin, johon otetaan kaikki koko maassa asianomaisissa vaaleissa ehdokaslistojen yhdistelmiin tai presidentinvaalin ehdokasluetteloon otetut ehdokkaat (*valtakunnallinen ehdokasrekisteri*).

Ehdokashakemukset käsittelevän viranomaisen on 38. päivänä ennen presidentinvaalin vaalipäivää ja 31. päivänä ennen muiden vaalien vaalipäivää huolehdittava siitä, että valtakunnalliseen ehdokasrekisteriin merkitään jokaisesta ehdokkaasta ehdokaslistojen yhdistelmässä tai presidentinvaalin eh-

dokasluettelossa olevat tiedot sekä henkilötunnus.

Ehdokasrekisteristä annetaan maksutta tietoja ehdokkaalle, ehdokkaan asettaneelle puolueelle ja yhteislistalle sekä tässä laissa tarkoitetuille viranomaisille.

Oikeusministeriö laatii tarvittaessa valtakunnallisesta ehdokasrekisteristä tulosteen, johon otetaan vaalipiireittäin tai kunnittain kunkin ehdokkaan tiedot henkilötunnusta lukuun ottamatta. Ministeriö huolehtii siitä, että tulostetta toimitetaan tarpeellinen määrä kuntien keskusvaalilautakunnille, vaalitoimikunnille ja kotimaan ennakoäänestyspaikkojen vaalitoimitsijoille sekä ulkoasiainministeriölle jaettavaksi edelleen ennakoäänestyspaikkoina oleviin Suomen edustustoihin ja suomalaisiin laivoihin.

46 §

Ennakoäänestys-oikeus

Jokainen äänioikeutettu saa äänestää ennakolta kotimaan yleisissä ennakoäänestyspaikoissa ja ulkomailla Suomen edustustoisissa.

Äänioikeutettu, joka on hoidettavana sairaalassa, ympärivuorokautista hoitoa antavassa tai muussa kunnanhallituksen ennakoäänestyspaikaksi määräämässä sosiaalihuollon toimintayksikössä taikka joka on otettu rangaistuslaitokseen, saa äänestää ennakolta kyseisessä laitoksessa. Suomalaisen laivan henkilökuntaan kuuluva äänioikeutettu saa äänestää ennakolta laivassa sen ollessa ulkomailla.

Äänioikeutettu, jonka kyky liikkua tai toimia on siinä määrin rajoittunut, ettei hän pääse äänestys- eikä ennakoäänestyspaikkaan ilman kohtuuttomia vaikeuksia, saa, sen mukaisesti kuin 55 §:ssä säädetään, äänestää ennakolta kotonaan Suomessa siinä kunnassa, joka on merkitty äänioikeusrekisteriin hänen kotikunnakseen. Kotiäänestyksen yhteydessä voi äänestää myös kotiäänestykseen oikeutetun kanssa samassa taloudessa asuva omaishoidon tuesta annetussa laissa (937/2005) tarkoitettu omaishoitaja, jos kyseinen kunta on merkitty äänioikeusrekisterissä hänen kotikunnakseen.

55 §

Kotiäänestyksen valmistavat toimenpiteet

Kotiäänestykseen oikeutetun on kirjallisesti tai puhelimitse ilmoitettava halukkuudestaan äänestää ennakolta kotonaan viimeistään 12. päivänä ennen vaalipäivää ennen kello 16 kotikuntansa keskusvaalilautakunnalle. Ilmoituksen voi äänestäjän puolesta tehdä tämän valitsema henkilö. Kirjallinen ilmoitus, joka on allekirjoitettava, voidaan tehdä käyttäen tarkoitusta varten laadittua lomaketta.

Ilmoituksessa on mainittava:

1) äänestäjän täydellinen nimi, henkilötunnus, osoite, kotikunta ja puhelinnumero sekä, jos ilmoituksen tekee äänestäjän valitsema henkilö, myös tämän nimi ja yhteystiedot;

2) että äänestäjän kyky liikkua tai toimia on siinä määrin rajoittunut, ettei hän ilman kohtuuttomia vaikeuksia pääse äänestys- tai ennakkoäänestyspaikkaan ja että hän tämän vuoksi haluaa äänestää ennakolta kotonaan;

3) voiko äänestäjä itse huolehtia siitä, että kotiäänestyksessä on läsnä 54 §:ssä tarkoitettu henkilö; sekä

4) 46 §:n 3 momentissa tarkoitettua kotiäänestäjän omaishoitajan täydellinen nimi, henkilötunnus ja puhelinnumero sekä tieto omaishoitosopimuksen voimassaoloajasta, jos myös omaishoitaja haluaa äänestää kotiäänestyksessä.

Vaaliviranomaisen on, jos se on mahdollista, tarvittaessa poistettava ilmoituksessa oleva puutteellisuus ja varmistettava, että ilmoituksen on tehnyt siinä mainittu äänestäjä tai tämän valitsema henkilö.

Kunnan keskusvaalilautakunnan puheenjohtajan on huolehdittava siitä, että äänestäjälle annetaan viipymättä kirjallisesti tai puhelimitse tieto ainakin kahden tunnin tarkuudella siitä ajankohdasta, jolloin vaalitoimitsija saapuu hänen luokseen. Samalla on mainittava vaaliviranomaisen puhelinnumero mahdollista yhteydenottoa varten. Jos vaalitoimitsija on estynyt saapumasta ilmoitettuna ajankohtana, estyneisyydestä ja uuden käynnin ajankohdasta on viipymättä ilmoitettava äänestäjälle.

Jollei äänestyksen toimittamiseen vaikuttavaa, ilmoituksessa olevaa puutteellisuutta ole voitu poistaa tai jos ilmoitus kunnan keskus-

vaalilautakunnalle on tehty säädetyn määräajan jälkeen taikka jos kotiäänestystä ei voida lainkaan toimittaa kulkuyhteyksien katkeamisen tai muun ylivoimaisen esteen vuoksi, äänestäjälle on annettava 4 momentissa säädetyn tavoin tieto siitä, ettei kotiäänestystä toimiteta.

107 §

Vaalipäivä

Eduskuntavaalien vaalipäivä on huhtikuun kolmas sunnuntai.

Jos tasavallan presidentti on määrännyt toimitettaviksi uudet eduskuntavaalit, näiden vaalien vaalipäivä on, sen mukaan kuin presidentti määrää, aikaisintaan ensimmäisenä sunnuntaina 50 päivän kuluttua ja viimeistään ensimmäisenä sunnuntaina 75 päivän kuluttua siitä, kun määräys uusien vaalien toimittamisesta julkaistiin.

Kun tasavallan presidentti on antanut määräyksen uusien vaalien toimittamisesta, siitä on viipymättä tiedotettava sen lisäksi, mitä 67 §:n 3 momentissa säädetään, ainakin Suomen diplomaattisissa ja lähetetyn konsulin johtamissa edustustoissa julkipantavin ilmoituksin ja tarvittaessa muullakin sopivalla tavalla.

127 §

Vaalipäivä

Presidentinvaalin ensimmäisen vaalin vaalipäivä on tammikuun neljäs sunnuntai kuudentena vuotena sen vuoden jälkeen, jona tasavallan presidentti viimeksi ryhtyi toimeensa.

Jos toinen vaali on toimitettava, sen vaalipäivä on ensimmäistä vaalia seuraava toinen sunnuntai.

Jos on ryhdyttävä toimenpiteisiin presidentin valitsemiseksi sen johdosta, että presidentti, presidentiksi valittu tai presidenttiehdokas on tullut pysyvästi estyneeksi tai kuollut, valtioneuvoston Suomen säädöskokoelmassa julkaistavalla päätöksellä säädetään

siitä mahdollisimman pian seuraavasta sunnuntaista, jolloin presidentinvaali on toimitettava.

132 §

Ehdokashakemuksen jättäminen

Hakemus ehdokkaan ottamiseksi presidentinvaalin ehdokasluetteloon on puolueen tai valitsijayhdistyksen vaaliasiamiehen annettava Helsingin vaalipiirilautakunnalle viimeistään 47. päivänä ennen vaalipäivää ennen kello 16.

135 §

Tiedonanto ehdokkaista

Helsingin vaalipiirilautakunta ilmoittaa asetetut ehdokkaat tiedonannolla oikeusministeriölle. Ilmoitus on tehtävä heti, kun ehdokkaiden keskinäinen järjestys on 37 §:n 1 ja 4 momentin mukaisesti määrätty tai, jos 36 §:n 3 momentissa tarkoitettu huomautus on tehty, viimeistään 38. päivänä ennen vaalipäivää. Ministeriön on julkaistava lautakunnan tiedonanto viipymättä Suomen sädöskokoelmassa.

189 §

Vaalipäivän ja määräpäivän siirtyminen

Jos vaalipäivä sattuu uudenvuodenaatoksi tai -päiväksi, loppiaiseksi, vapunaatoksi tai -päiväksi, helluntaipäiväksi, itsenäisyyspäiväksi, jouluaatoksi tai ensimmäiseksi tai toiseksi joulupäiväksi, vaalipäivän äänestys järjestetään seuraavana sunnuntaina. Jos vaalipäivä sattuu pääsiäispäiväksi tai pääsiäispäivän jälkeiseksi sunnuntaiksi, vaalipäivän äänestys järjestetään pääsiäispäivää edeltävänä sunnuntaina.

Jos määräpäivä, joka on säädetty tai määrätty muuta kuin vaalipäivän äänestystä, ennakkoäänestyksen aloittamista tai lopettamista, vaaleja toimittamatta valittavien valtuutettujen valituksi julistamista tai vaalien tuloksen vahvistamista varten, sattuu pyhäpäiväksi tai arkilauantaiksi taikka juhannus- tai jouluaatoksi, pidetään seuraavaa arkipäivää määräpäivänä. Oikeusministeriöllä on tarvittaessa oikeus siirtää tällainen määräpäivä lähinnä soveliaaksi päiväksi, jos vaalit on valituksen johdosta määrätty uusittaviksi tai jos on määrätty toimitettaviksi uudet eduskuntavaalit tai valtuutettujen täydennysvaalit taikka jos presidentinvaali on määrätty aloitettavaksi uudelleen tai valtuutettujen vaalit toimitettaviksi uutena aikana.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 5 päivänä maaliskuuta 2010

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Oikeusministeri *Tuija Brax*

*Liite
Rinnakkaisteksti*

Laki

vaalilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 2 päivänä lokakuuta 1998 annetun vaalilain (714/1998) 5, 32—34, 36, 38—40, 42, 43, 55, 107, 127, 132, 135 ja 189 §, sellaisina kuin niistä ovat 5 § laissa 300/2009, 46 § osaksi laissa 868/2003 ja 127 § osaksi laissa 247/2002, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

5 §

5 §

Vaalipiirit eduskuntavaaleissa

Vaalipiirit eduskuntavaaleissa

Eduskuntavaaleja varten maa on jaettu maakuntajaon pohjalta seuraaviin *vaalipiireihin*:

1) Helsingin vaalipiiri, johon kuuluu Helsingin kaupunki;

2) Uudenmaan vaalipiiri, johon kuuluvat Askolan, Espoon, Hangon, Hyvinkään, Inkon, Järvenpään, Karjalohjan, Karkkilan, Kauniaisten, Keravan, Kirkkonummen, Lapinjärven, *Liljendalin*, Lohjan, Loviisan, Myrskylän, Mäntsälän, Nummi-Pusulan, Nurmijärven, *Pernajan*, Pornaisten, Porvoon, Pukkilan, Raaseporin, *Ruotsinpyhtään*, Sipoon, Siuntion, Tuusulan, Vantaan sekä Vihdin kunnat;

3) Varsinais-Suomen vaalipiiri, johon kuuluvat Auran, Kaarinan, Kemiönsaaren, Koski Tl:n, Kustavin, Laitilan, Liedon, Loimaan, Länsi-Turunmaan, Marttilan, Maskun, Mynämäen, Naantalın, Nousiaisten, Oripään, Paimion, Pyhärannan, Pöytyän, Raision, Ruskon, Salon, Sauvon, Someron, Taivassalon, Tarvasjoen, Turun, Uudenkaupungin sekä Vehmaan kunnat;

4) Satakunnan vaalipiiri, johon kuuluvat Euran, Eurajoen, Harjavallan, Honkajoen, Huittisten, Jämijärven, Kankaanpään, Karvian, Kiikoisten, Kokemäen, Köyliön, Lavian, Luvian, Merikarvian, Nakkilan, *Noormarkun*,

Eduskuntavaaleja varten maa on jaettu maakuntajaon pohjalta seuraaviin *vaalipiireihin*:

1) Helsingin vaalipiiri, johon kuuluu Helsingin kaupunki;

2) Uudenmaan vaalipiiri, johon kuuluvat Askolan, Espoon, Hangon, Hyvinkään, Inkon, Järvenpään, Karjalohjan, Karkkilan, Kauniaisten, Keravan, Kirkkonummen, Lapinjärven, Lohjan, Loviisan, Myrskylän, Mäntsälän, Nummi-Pusulan, Nurmijärven, Pornaisten, Porvoon, Pukkilan, Raaseporin, Sipoon, Siuntion, Tuusulan, Vantaan sekä Vihdin kunnat;

3) Varsinais-Suomen vaalipiiri, johon kuuluvat Auran, Kaarinan, Kemiönsaaren, Koski Tl:n, Kustavin, Laitilan, Liedon, Loimaan, Länsi-Turunmaan, Marttilan, Maskun, Mynämäen, Naantalın, Nousiaisten, Oripään, Paimion, Pyhärannan, Pöytyän, Raision, Ruskon, Salon, Sauvon, Someron, Taivassalon, Tarvasjoen, Turun, Uudenkaupungin sekä Vehmaan kunnat;

4) Satakunnan vaalipiiri, johon kuuluvat Euran, Eurajoen, Harjavallan, Honkajoen, Huittisten, Jämijärven, Kankaanpään, Karvian, Kiikoisten, Kokemäen, Köyliön, Lavian, Luvian, Merikarvian, Nakkilan, Pomarkun,

Pomarkun, Porin, Rauman, Siikaisten, Säskylän sekä Ulvilan kunnat;

5) Ahvenanmaan maakunnan vaalipiiri, johon kuuluvat Brändön, Eckerön, Finströmin, Föglön, Getan, Hammarlandin, Jomalan, Kumlingen, Kökarin, Lemlandin, Lumparlandin, Maarianhaminan, Saltvikin, Sottungan, Sundin sekä Vårdön kunnat;

6) Hämeen vaalipiiri, johon kuuluvat Artjärven, Asikkalan, Forssan, Hartolan, Hattulan, Hausjärven, Heinolan, Hollolan, Humpilan, Hämeenkosken, Hämeenlinnan, Janakkalan, Jokioisten, Kärkölän, Lahden, Lopen, Nastolan, Orimattilan, Padasjoen, Riihimäen, Sysmän, Tammelan sekä Ypäjän kunnat;

7) Pirkanmaan vaalipiiri, johon kuuluvat Akaan, Hämeenkyrön, Ikaalisten, Juupajoen, Kangasalan, Kihniön, Kuhmalahden, Kylmäkosken, Lempäälän, Mänttä-Vilppulan, Nokian, Oriveden, Parkanon, Pirkkalan, Punkalaitumen, Pälkäneen, Ruoveden, Sastamalan, Tampereen, Urjalan, Valkeakosken, Vesilahden, Virtain sekä Ylöjärven kunnat;

8) Kymen vaalipiiri, johon kuuluvat Haminan, Iitin, Imatran, Kotkan, Kouvolan, Lappeenrannan, Lemin, Luumäen, Miehikkälän, Parikkalan, Pyhtään, Rautjärven, Ruokolahden, Savitaipaleen, Suomenniemen, Taipalsaaren, Virolahden *sekä Ylämaan* kunnat;

9) Etelä-Savon vaalipiiri, johon kuuluvat Enonkosken, Heinäveden, Hirvensalmen, Joroisten, Juuan, Kangasniemen, Kerimäen, Mikkelin, Mäntyharjun, Pertunmaan, Piekämäen, Punkaharjun, Puumalan, Rantasalmen, Ristiinan, Savonlinnan sekä Sulkavan kunnat;

10) Pohjois-Savon vaalipiiri, johon kuuluvat Iisalmen, Juankosken, Kaavin, Karttulan, Keiteleen, Kiuruveden, Kuopion, Lapinlahden, Leppävirran, Maaningan, Nilsiä, Piela-veden, Rautalammen, Rautavaaran, Siilinjärven, Sonkajärven, Suonenjoen, Tervon, Tuusniemen, Varkauden, Varpaisjärven, Vesannon sekä Vieremän kunnat;

11) Pohjois-Karjalan vaalipiiri, johon kuuluvat Ilomantsin, Joensuu, Juuan, Kesälahden, Kiteen, Kontiolahden, Lieksan, Liperin, Nurmeksen, Outokummun, Polvijärven, Rääkkylän, Tohmajärven sekä Valtimon kunnat;

12) Vaasan vaalipiiri, johon kuuluvat Alajärven, Alavuden, Evijärven, Halsuan, Hi-

Porin, Rauman, Siikaisten, Säskylän sekä Ulvilan kunnat;

5) Ahvenanmaan maakunnan vaalipiiri, johon kuuluvat Brändön, Eckerön, Finströmin, Föglön, Getan, Hammarlandin, Jomalan, Kumlingen, Kökarin, Lemlandin, Lumparlandin, Maarianhaminan, Saltvikin, Sottungan, Sundin sekä Vårdön kunnat;

6) Hämeen vaalipiiri, johon kuuluvat Artjärven, Asikkalan, Forssan, Hartolan, Hattulan, Hausjärven, Heinolan, Hollolan, Humpilan, Hämeenkosken, Hämeenlinnan, Janakkalan, Jokioisten, Kärkölän, Lahden, Lopen, Nastolan, Orimattilan, Padasjoen, Riihimäen, Sysmän, Tammelan sekä Ypäjän kunnat;

7) Pirkanmaan vaalipiiri, johon kuuluvat Akaan, Hämeenkyrön, Ikaalisten, Juupajoen, Kangasalan, Kihniön, Kuhmalahden, Kylmäkosken, Lempäälän, Mänttä-Vilppulan, Nokian, Oriveden, Parkanon, Pirkkalan, Punkalaitumen, Pälkäneen, Ruoveden, Sastamalan, Tampereen, Urjalan, Valkeakosken, Vesilahden, Virtain sekä Ylöjärven kunnat;

8) Kymen vaalipiiri, johon kuuluvat Haminan, Iitin, Imatran, Kotkan, Kouvolan, Lappeenrannan, Lemin, Luumäen, Miehikkälän, Parikkalan, Pyhtään, Rautjärven, Ruokolahden, Savitaipaleen, Suomenniemen, Taipalsaaren *sekä Virolahden* kunnat;

9) Etelä-Savon vaalipiiri, johon kuuluvat Enonkosken, Heinäveden, Hirvensalmen, Joroisten, Juuan, Kangasniemen, Kerimäen, Mikkelin, Mäntyharjun, Pertunmaan, Piekämäen, Punkaharjun, Puumalan, Rantasalmen, Ristiinan, Savonlinnan sekä Sulkavan kunnat;

10) Pohjois-Savon vaalipiiri, johon kuuluvat Iisalmen, Juankosken, Kaavin, Karttulan, Keiteleen, Kiuruveden, Kuopion, Lapinlahden, Leppävirran, Maaningan, Nilsiä, Piela-veden, Rautalammen, Rautavaaran, Siilinjärven, Sonkajärven, Suonenjoen, Tervon, Tuusniemen, Varkauden, Varpaisjärven, Vesannon sekä Vieremän kunnat;

11) Pohjois-Karjalan vaalipiiri, johon kuuluvat Ilomantsin, Joensuu, Juuan, Kesälahden, Kiteen, Kontiolahden, Lieksan, Liperin, Nurmeksen, Outokummun, Polvijärven, Rääkkylän, Tohmajärven sekä Valtimon kunnat;

12) Vaasan vaalipiiri, johon kuuluvat Alajärven, Alavuden, Evijärven, Halsuan, Ilma-

mangan, Ilmajoen, Isojoen, Isokyrön, Jalasjärven, Kannuksen, Karijoen, Kaskisten, Kauhajoen, Kauhavan, Kaustisen, Kokkolan, Korsnäsin, Kristiinankaupungin, Kruunupyyn, Kuortaneen, Kurikan, Laihian, Lappajärven, Lapuan, Lestijärven, Luodon, Maalahden, Mustasaaren, Närpiön, Oravaisten, Pedersören kunnan, Perhon, Pietarsaaren, Seinäjoen, Soinin, Teuvan, Toholammin, Töysän, Uusikaarlepyyn, Vaasan, Vetelin, Vimpelin, Vähäkyrön, Vöyri-Maksamaan sekä Ähtärin kunnat;

13) Keski-Suomen vaalipiiri, johon kuuluvat Hankasalmen, Joutsan, Jyväskylän, Jämsän, Kannonkosken, Karstulan, Keuruun, Kinnulan, Kivijärven, Konneveden, Kuhmoisten, Kyyjärven, Laukaan, Luhangan, Multian, Muuramen, Petäjäveden, Pihlittaan, Saarijärven, Toivakan, Uuraisten, Viitasaaren sekä Äänekosken kunnat;

14) Oulun vaalipiiri, johon kuuluvat Alavieskan, Haapajärven, Haapaveden, Hailuodon, Haukiputaan, Hyrynsalmen, Iin, Kajaanin, Kalajoen, Kempeleen, Kiimingin, Kuhmon, Kuusamon, Kärsämäen, Limingan, Lumijoen, Merijärven, Muhoksen, Nivalan, Oulaisten, Oulun, Oulunsalon, Paltamon, Pudasjärven, Puolangan, Pyhäjoen, Pyhäjärven, Pyhäntän, Raahen, Reisjärven, Ristijärven, Sievin, Siikajoen, Siikalatvan, Sotkamon, Suomussalmen, Taivalkosken, Tyrnävän, Utajärven, Vaalan, Vihannin, Yli-Iin sekä Ylivieskan kunnat;

15) Lapin vaalipiiri, johon kuuluvat Enontekiön, Inarin, Kemin, Kemijärven, Keminmaan, Kittilän, Kolarin, Muonion, Pelkosenniemen, Pellon, Posion, Ranuan, Rovaniemen, Sallan, Savukosken, Simon, Sodankylän, Tervolan, Tornion, Utsjoen sekä Ylitorion kunnat.

32 §

Puolueita koskevat ilmoitukset

Oikeusministeriön on viimeistään 48. päivänä ennen vaalipäivää ilmoitettava ehdokashakemukset käsitteleville viranomaisille, lukuun ottamatta Ahvenanmaan maakunnan vaalipiirilautakuntaa, ne puolueet, jotka on merkitty puoluerokisteriin, ja ne henkilöt, jot-

joen, Isojoen, Isokyrön, Jalasjärven, Kannuksen, Karijoen, Kaskisten, Kauhajoen, Kauhavan, Kaustisen, Kokkolan, Korsnäsin, Kristiinankaupungin, Kruunupyyn, Kuortaneen, Kurikan, Laihian, Lappajärven, Lapuan, Lestijärven, Luodon, Maalahden, Mustasaaren, Närpiön, Oravaisten, Pedersören kunnan, Perhon, Pietarsaaren, Seinäjoen, Soinin, Teuvan, Toholammin, Töysän, Uusikaarlepyyn, Vaasan, Vetelin, Vimpelin, Vähäkyrön, Vöyri-Maksamaan sekä Ähtärin kunnat;

13) Keski-Suomen vaalipiiri, johon kuuluvat Hankasalmen, Joutsan, Jyväskylän, Jämsän, Kannonkosken, Karstulan, Keuruun, Kinnulan, Kivijärven, Konneveden, Kuhmoisten, Kyyjärven, Laukaan, Luhangan, Multian, Muuramen, Petäjäveden, Pihlittaan, Saarijärven, Toivakan, Uuraisten, Viitasaaren sekä Äänekosken kunnat;

14) Oulun vaalipiiri, johon kuuluvat Alavieskan, Haapajärven, Haapaveden, Hailuodon, Haukiputaan, Hyrynsalmen, Iin, Kajaanin, Kalajoen, Kempeleen, Kiimingin, Kuhmon, Kuusamon, Kärsämäen, Limingan, Lumijoen, Merijärven, Muhoksen, Nivalan, Oulaisten, Oulun, Oulunsalon, Paltamon, Pudasjärven, Puolangan, Pyhäjoen, Pyhäjärven, Pyhäntän, Raahen, Reisjärven, Ristijärven, Sievin, Siikajoen, Siikalatvan, Sotkamon, Suomussalmen, Taivalkosken, Tyrnävän, Utajärven, Vaalan, Vihannin, Yli-Iin sekä Ylivieskan kunnat;

15) Lapin vaalipiiri, johon kuuluvat Enontekiön, Inarin, Kemin, Kemijärven, Keminmaan, Kittilän, Kolarin, Muonion, Pelkosenniemen, Pellon, Posion, Ranuan, Rovaniemen, Sallan, Savukosken, Simon, Sodankylän, Tervolan, Tornion, Utsjoen sekä Ylitorion kunnat.

32 §

Puolueita koskevat ilmoitukset

Oikeusministeriön on viimeistään 55. päivänä ennen presidentinvaalin vaalipäivää ja 48. päivänä ennen muiden vaalien vaalipäivää ilmoitettava ehdokashakemukset käsitteleville viranomaisille, lukuun ottamatta Ahvenanmaan maakunnan vaalipiirilautakuntaa,

ka ovat oikeutettuja kirjoittamaan puolueen nimen.

ne puolueet, jotka on merkitty puoluerakisteriin, ja ne henkilöt, jotka ovat oikeutettuja kirjoittamaan puolueen nimen.

33 §

Viranomaisen lakimääräiset kokoukset

Ehdokashakemukset käsittelevä viranomaisen kokoontuu puheenjohtajan kutsusta hyvissä ajoin, viimeistään 48. päivänä ennen vaalipäivää, ja sen jälkeen, jos asioita on käsiteltävänä, 40., 34., 32. ja 31. päivänä ennen vaalipäivää, vaalipäivänä, vaalipäivän jälkeisenä päivänä ja 3. päivänä vaalipäivän jälkeen sekä muulloin, jos asiain käsittely sitä vaatii.

34 §

Asiakirjojen jättämisestä määrääminen ja kuuluttaminen

Viimeistään 48. päivänä ennen vaalipäivää pidettävässä kokouksessaan ehdokashakemukset käsittelevä viranomaisen määrää, kenelle, minä päivinä ja kellonaikoina sekä missä sille tarkoitetut ehdokashakemukset ja muut ehdokkaiden asettamista koskevat asiakirjat on annettava.

Määräyksestä on laadittava kuulutus, joka on annettava tiedoksi puolueiden ilmoittamille vaaliasiamiehille ja pantava nähtäväksi viranomaisen kokoushuoneistossa sekä julkais-tava kunnallisvaaleissa sillä tavalla kuin kunnan ilmoitukset saatetaan tiedoksi ja muissa vaaleissa virallisessa lehdessä.

36 §

Ehdokashakemusten käsittely ja huomautukset

Ehdokashakemukset niihin liitettyine asiakirjoineen tarkastetaan 34. päivänä ennen vaalipäivää pidettävässä kokouksessa.

33 §

Viranomaisen lakimääräiset kokoukset

Ehdokashakemukset käsittelevä viranomaisen kokoontuu puheenjohtajan kutsusta hyvissä ajoin, viimeistään 55. päivänä ennen presidentinvaalin vaalipäivää ja 48. päivänä ennen muiden vaalien vaalipäivää, ja sen jälkeen, jos asioita on käsiteltävänä, 47., 41., 39. ja 38. päivänä ennen presidentinvaalin vaalipäivää sekä 40., 34., 32. ja 31. päivänä ennen muiden vaalien vaalipäivää, vaalipäivänä, vaalipäivän jälkeisenä päivänä ja 3. päivänä vaalipäivän jälkeen sekä muulloin, jos asiain käsittely sitä vaatii.

34 §

Asiakirjojen jättämisestä määrääminen ja kuuluttaminen

Ehdokashakemukset käsittelevä viranomaisen määrää viimeistään 55. päivänä ennen presidentinvaalin vaalipäivää ja 48. päivänä ennen muiden vaalien vaalipäivää pidettävässä kokouksessaan, kenelle, minä päivinä ja kellonaikoina sekä missä sille tarkoitetut ehdokashakemukset ja muut ehdokkaiden asettamista koskevat asiakirjat on annettava.

Määräyksestä on laadittava kuulutus, joka on annettava tiedoksi puolueiden ilmoittamille vaaliasiamiehille ja pantava nähtäväksi viranomaisen kokoushuoneistossa sekä julkais-tava kunnallisvaaleissa sillä tavalla kuin kunnan ilmoitukset saatetaan tiedoksi ja muissa vaaleissa virallisessa lehdessä.

36 §

Ehdokashakemusten käsittely ja huomautukset

Ehdokashakemukset niihin liitettyine asiakirjoineen tarkastetaan 41. päivänä ennen presidentinvaalin vaalipäivää ja 34. päivänä

Jos ehdokashakemusta taikka ilmoitusta vaaliliitosta tai yhteislistasta ei ole annettu viranomaiselle määräaikana, se jätetään tutkimatta.

Puolueen, yhteislistan tai yhteislistaan kuulumattoman valitsijayhdistyksen vaaliasiamiehelle on viipymättä huomautettava, jos:

1) ehdokashakemusta taikka ilmoitusta vaaliliitosta tai yhteislistasta ei ole tehty tämän lain tai sen nojalla annettujen määräysten mukaisesti taikka ehdokashakemukseen ei ole liitetty tässä laissa edellytetyjä asiakirjoja;

2) ehdokashakemusasiakirjoja ei muusta kuin 1 kohdassa mainitusta syystä voida pitää lainmukaisina; taikka

3) ehdokkaaksi on asetettu henkilö, joka ei ole vaalikelpoinen tai joka on asetettu samoissa vaaleissa ehdokkaaksi kahdella tai useammalla listalla.

ennen *muiden vaalien* vaalipäivää pidettävissä kokouksessa.

Jos ehdokashakemusta taikka ilmoitusta vaaliliitosta tai yhteislistasta ei ole annettu viranomaiselle määräaikana, se jätetään tutkimatta.

Puolueen, yhteislistan tai yhteislistaan kuulumattoman valitsijayhdistyksen vaaliasiamiehelle on viipymättä huomautettava, jos:

1) ehdokashakemusta taikka ilmoitusta vaaliliitosta tai yhteislistasta ei ole tehty tämän lain tai sen nojalla annettujen määräysten mukaisesti taikka ehdokashakemukseen ei ole liitetty tässä laissa edellytetyjä asiakirjoja;

2) ehdokashakemusasiakirjoja ei muusta kuin 1 kohdassa mainitusta syystä voida pitää lainmukaisina; taikka

3) ehdokkaaksi on asetettu henkilö, joka ei ole vaalikelpoinen tai joka on asetettu samoissa vaaleissa ehdokkaaksi kahdella tai useammalla listalla.

38 §

Vaaliasiamiesten toimenpiteet huomautusten johdosta

Vaaliasiamiehillä, joille huomautuksia on tehty, on oikeus viimeistään 32. päivänä ennen vaalipäivää ennen kello 16 tehdä niistä johtuvat oikaisut sekä täydentää ehdokashakemusta ja siihen liitettyjä asiakirjoja. Saman ajan kuluessa vaaliasiamiehillä on oikeus tehdä tarvittavia ehdokkaan nimeä, arvoa, ammattia tai tointa taikka kotikuntaa koskevia tarkistuksia. Jos huomautus koskee ilmoitusta vaaliliitosta, puolueiden vaaliasiamiehillä on oikeus antaa yhteinen kirjallinen ehdotuksensa ilmoituksen oikaisemiseksi.

Jos huomautus on tehty 36 §:n 3 momentin 3 kohdassa mainitusta syystä, vaaliasiamiehillä on oikeus tämän pykälän 1 momentissa säädetyn ajan kuluessa poistaa ensin mainitussa lainkohdassa tarkoitettu ehdokas.

38 §

Vaaliasiamiesten toimenpiteet huomautusten johdosta

Vaaliasiamiehillä, joille huomautuksia on tehty, on oikeus viimeistään 39. päivänä ennen *presidentinvaalin vaalipäivää* ja 32. päivänä ennen *muiden vaalien vaalipäivää* ennen kello 16 tehdä *huomautuksista* johtuvat oikaisut sekä täydentää ehdokashakemusta ja siihen liitettyjä asiakirjoja. Saman ajan kuluessa vaaliasiamiehillä on oikeus tehdä tarvittavia ehdokkaan nimeä, arvoa, ammattia tai tointa taikka kotikuntaa koskevia tarkistuksia. Jos huomautus koskee ilmoitusta vaaliliitosta, puolueiden vaaliasiamiehillä on oikeus antaa yhteinen kirjallinen ehdotuksensa ilmoituksen oikaisemiseksi.

Jos huomautus on tehty 36 §:n 3 momentin 3 kohdassa mainitusta syystä, vaaliasiamiehillä on oikeus tämän pykälän 1 momentissa säädetyn ajan kuluessa poistaa ensin mainitussa lainkohdassa tarkoitettu ehdokas.

39 §

Ehdokashakemusten ratkaiseminen

Määräaikana saapuneet ehdokashakemukset niihin liitettyine asiakirjoineen käsitellään uudelleen 32. päivänä ennen vaalipäivää pidettävässä kokouksessa. Samalla tehdään päätökset ehdokashakemusten sekä vaaliliittoa ja yhteislistaa koskevien ilmoitusten johdosta.

Ne määräaikana perille toimitetut ehdokashakemukset sekä ilmoitukset vaaliliitosta ja yhteislistasta, joita vastaan huomautuksia ei ole tehty, on hyväksyttävä.

40 §

Ehdokashakemusten ratkaisemisen jälkeen tehtävät päätökset

Jos 38 §:n 2 momentissa tarkoitettu huomautus on tehty ja hyväksyttävää ilmoitusta oikaisusta ei ole annettu tai ilmoitusta kyseisen ehdokkaan poistamisesta tehty määräajassa taikka jos ehdokas on kuollut, ehdokasta ei oteta ehdokaslistojen yhdistelmään tai presidentinvaalin ehdokasluetteloon. Puolueen, valitsijayhdistyksen tai yhteislistan vaaliasiamies on velvollinen viipymättä ilmoittamaan ehdokkaan kuolemasta ehdokashakemukset käsittelevälle viranomaiselle.

Puolueella tai valitsijayhdistyksellä, jonka ilmoitusta vaaliliittoon tai yhteislistaan liittymisestä ei ole hyväksytty, on oikeus peruuttaa ehdokashakemuksensa. Puolueen tai valitsijayhdistyksen vaaliasiamiehen on tehtävä peruutus kirjallisesti ehdokashakemukset käsittelevälle viranomaiselle viimeistään 31. päivänä ennen vaalipäivää ennen kello 12. Ehdokashakemuksen hyväksymistä koskeva asia on peruutuksen johdosta käsiteltävä uudelleen.

Päätökset tässä pykälässä tarkoitetuissa asioissa tehdään 31. päivänä ennen vaalipäivää pidettävässä kokouksessa ennen ehdokaslistojen yhdistelmän tai presidentinvaalin ehdokasluettelon laatimista.

39 §

Ehdokashakemusten ratkaiseminen

Määräaikana saapuneet ehdokashakemukset niihin liitettyine asiakirjoineen käsitellään uudelleen 39. päivänä ennen presidentinvaalin ja 32. päivänä ennen muiden vaalien vaalipäivää pidettävässä kokouksessa. Samalla tehdään päätökset ehdokashakemusten sekä vaaliliittoa ja yhteislistaa koskevien ilmoitusten johdosta.

Ne määräaikana perille toimitetut ehdokashakemukset sekä ilmoitukset vaaliliitosta ja yhteislistasta, joita vastaan huomautuksia ei ole tehty, on hyväksyttävä.

40 §

Ehdokashakemusten ratkaisemisen jälkeen tehtävät päätökset

Jos 38 §:n 2 momentissa tarkoitettu huomautus on tehty ja hyväksyttävää ilmoitusta oikaisusta ei ole annettu tai ilmoitusta kyseisen ehdokkaan poistamisesta tehty määräajassa taikka jos ehdokas on kuollut, ehdokasta ei oteta ehdokaslistojen yhdistelmään tai presidentinvaalin ehdokasluetteloon. Puolueen, valitsijayhdistyksen tai yhteislistan vaaliasiamies on velvollinen viipymättä ilmoittamaan ehdokkaan kuolemasta ehdokashakemukset käsittelevälle viranomaiselle.

Puolueella tai valitsijayhdistyksellä, jonka ilmoitusta vaaliliittoon tai yhteislistaan liittymisestä ei ole hyväksytty, on oikeus peruuttaa ehdokashakemuksensa. Puolueen tai valitsijayhdistyksen vaaliasiamiehen on tehtävä peruutus kirjallisesti ehdokashakemukset käsittelevälle viranomaiselle viimeistään 31. päivänä ennen vaalipäivää ennen kello 12. Ehdokashakemuksen hyväksymistä koskeva asia on peruutuksen johdosta käsiteltävä uudelleen.

Päätökset tässä pykälässä tarkoitetuissa asioissa tehdään 38. päivänä ennen presidentinvaalin vaalipäivää ja 31. päivänä ennen muiden vaalien vaalipäivää pidettävässä kokouksessa ennen presidentinvaalin ehdokasluettelon tai ehdokaslistojen yhdistelmän laatimista.

42 §

Presidentinvaalin ehdokasluettelot

Sen jälkeen kun ehdokkaat on ilmoitettu tiedonannolla oikeusministeriölle, Helsingin vaalipiirilautakunta laatii presidentinvaalin ehdokasluettelon, josta on soveltuvin osin voimassa, mitä ehdokaslistojen yhdistelmästä 41 §:ssä säädetään.

Jos presidentinvaalin toinen vaali toimitetaan, Helsingin vaalipiirilautakunta laatii viipymättä toista vaalia varten ehdokasluettelon, johon ehdokkaat on otettava samassa keskinäisessä järjestyksessä ja samoin numeroin kuin heidät oli otettu ensimmäisen vaalin ehdokasluetteloon. Toisen vaalin ehdokasluettelosta on muutoin voimassa, mitä ehdokaslistojen yhdistelmästä 41 §:ssä säädetään.

43 §

Valtakunnallinen ehdokasrekisteri

Oikeusministeriö perustaa rekisterin, johon otetaan kaikki koko maassa asianomaisissa vaaleissa ehdokaslistojen yhdistelmiin tai presidentinvaalin ehdokasluetteloon otetut ehdokkaat (*valtakunnallinen ehdokasrekisteri*).

Ehdokashakemukset käsittelevän viranomaisen on 31. päivänä ennen vaalipäivää huolehdittava siitä, että valtakunnalliseen ehdokasrekisteriin merkitään jokaisesta ehdokkaasta ehdokaslistojen yhdistelmässä tai presidentinvaalin ehdokasluettelossa olevat tiedot sekä henkilötunnus.

Ehdokasrekisteristä annetaan maksutta tietoja ehdokkaalle, ehdokkaan asettaneelle puolueelle ja yhteislistalle sekä tässä laissa tarkoitetuille viranomaisille.

Oikeusministeriö laatii tarvittaessa valtakunnallisesta ehdokasrekisteristä tulosteen, johon otetaan vaalipiireittäin tai kunnittain kunkin ehdokkaan tiedot henkilötunnusta lukuun ottamatta. Ministeriö huolehtii siitä, että tulostetta toimitetaan tarpeellinen määrä kun-

42 §

Presidentinvaalin ehdokasluettelot

Sen jälkeen kun ehdokkaat on ilmoitettu tiedonannolla oikeusministeriölle, Helsingin vaalipiirilautakunta laatii 38. päivänä ennen vaalipäivää pidettävässä kokouksessaan presidentinvaalin ehdokasluettelon, josta on soveltuvin osin voimassa, mitä ehdokaslistojen yhdistelmästä 41 §:ssä säädetään.

Jos presidentinvaalin toinen vaali toimitetaan, Helsingin vaalipiirilautakunta laatii viipymättä toista vaalia varten ehdokasluettelon, johon ehdokkaat on otettava samassa keskinäisessä järjestyksessä ja samoin numeroin kuin heidät oli otettu ensimmäisen vaalin ehdokasluetteloon. Toisen vaalin ehdokasluettelosta on muutoin voimassa, mitä ehdokaslistojen yhdistelmästä 41 §:ssä säädetään.

43 §

Valtakunnallinen ehdokasrekisteri

Oikeusministeriö perustaa rekisterin, johon otetaan kaikki koko maassa asianomaisissa vaaleissa ehdokaslistojen yhdistelmiin tai presidentinvaalin ehdokasluetteloon otetut ehdokkaat (*valtakunnallinen ehdokasrekisteri*).

Ehdokashakemukset käsittelevän viranomaisen on 38. päivänä ennen presidentinvaalin vaalipäivää ja 31. päivänä ennen muiden vaalien vaalipäivää huolehdittava siitä, että valtakunnalliseen ehdokasrekisteriin merkitään jokaisesta ehdokkaasta ehdokaslistojen yhdistelmässä tai presidentinvaalin ehdokasluettelossa olevat tiedot sekä henkilötunnus.

Ehdokasrekisteristä annetaan maksutta tietoja ehdokkaalle, ehdokkaan asettaneelle puolueelle ja yhteislistalle sekä tässä laissa tarkoitetuille viranomaisille.

Oikeusministeriö laatii tarvittaessa valtakunnallisesta ehdokasrekisteristä tulosteen, johon otetaan vaalipiireittäin tai kunnittain kunkin ehdokkaan tiedot henkilötunnusta lukuun ottamatta. Ministeriö huolehtii siitä, että tulostetta toimitetaan tarpeellinen määrä kun-

tien keskusvaalilautakunnille, vaalitoimikunnille ja kotimaan ennakkoäänestyspaikkojen vaalitoimitsijoille sekä ulkoasiainministeriölle jaettavaksi edelleen ennakkoäänestyspaikkoina oleviin Suomen edustustoihin ja suomalaisiin laivoihin.

Valtakunnallisen ehdokasrekisterin tiedot hävitetään, kun vaalien tulos on saanut lainvoiman.

46 §

Ennakkoäänestysoikeus

Jokainen äänioikeutettu saa äänestää ennakolta kotimaan yleisissä ennakkoäänestyspaikoissa ja ulkomailla Suomen edustustoissa.

Äänioikeutettu, joka on hoidettavana sairaalassa, ympärivuorokautista hoitoa antavassa tai muussa kunnanhallituksen ennakkoäänestyspaikaksi määräämässä sosiaalihuollon toimintayksikössä taikka joka on otettu rangaistuslaitokseen, saa äänestää ennakolta kyseisessä laitoksessa. Suomalaisen laivan henkilökuntaan kuuluva äänioikeutettu saa äänestää ennakolta laivassa sen ollessa ulkomailla.

Äänioikeutettu, jonka kyky liikkua tai toimia on siinä määrin rajoittunut, ettei hän pääse äänestys- eikä ennakkoäänestyspaikkaan ilman kohtuuttomia vaikeuksia, saa, sen mukaisesti kuin 55 §:ssä säädetään, äänestää ennakolta kotonaan Suomessa siinä kunnassa, joka on merkitty äänioikeusrekisteriin hänen kotikunnakseen.

55 §

Kotiäänestyksen valmistavat toimenpiteet

Kotiäänestykseen oikeutetun on kirjallisesti tai puhelimitse ilmoitettava halukkuudestaan

tien keskusvaalilautakunnille, vaalitoimikunnille ja kotimaan ennakkoäänestyspaikkojen vaalitoimitsijoille sekä ulkoasiainministeriölle jaettavaksi edelleen ennakkoäänestyspaikkoina oleviin Suomen edustustoihin ja suomalaisiin laivoihin.

46 §

Ennakkoäänestysoikeus

Jokainen äänioikeutettu saa äänestää ennakolta kotimaan yleisissä ennakkoäänestyspaikoissa ja ulkomailla Suomen edustustoissa.

Äänioikeutettu, joka on hoidettavana sairaalassa, ympärivuorokautista hoitoa antavassa tai muussa kunnanhallituksen ennakkoäänestyspaikaksi määräämässä sosiaalihuollon toimintayksikössä taikka joka on otettu rangaistuslaitokseen, saa äänestää ennakolta kyseisessä laitoksessa. Suomalaisen laivan henkilökuntaan kuuluva äänioikeutettu saa äänestää ennakolta laivassa sen ollessa ulkomailla.

Äänioikeutettu, jonka kyky liikkua tai toimia on siinä määrin rajoittunut, ettei hän pääse äänestys- eikä ennakkoäänestyspaikkaan ilman kohtuuttomia vaikeuksia, saa, sen mukaisesti kuin 55 §:ssä säädetään, äänestää ennakolta kotonaan Suomessa siinä kunnassa, joka on merkitty äänioikeusrekisteriin hänen kotikunnakseen. *Kotiäänestyksen yhteydessä voi äänestää myös kotiäänestykseen oikeutetun kanssa samassa taloudessa asuva omaishoidon tuesta annetussa laissa (937/2005) tarkoitettu omaishoitaja, jos kyseinen kunta on merkitty äänioikeusrekisterissä hänen kotikunnakseen.*

55 §

Kotiäänestyksen valmistavat toimenpiteet

Kotiäänestykseen oikeutetun on kirjallisesti tai puhelimitse ilmoitettava halukkuudestaan

äänestää ennakolta kotonaan viimeistään 12. päivänä ennen vaalipäivää ennen kello 16 kotikuntansa keskusvaalilautakunnalle. Ilmoituksen voi äänestäjän puolesta tehdä tämän valitsema henkilö. Kirjallinen ilmoitus, joka on allekirjoitettava, voidaan tehdä käyttäen tarkoitusta varten laadittua lomaketta.

Ilmoituksessa on mainittava:

1) äänestäjän täydellinen nimi, henkilötunnus, osoite, kotikunta ja puhelinnumero sekä, jos ilmoituksen tekee äänestäjän valitsema henkilö, myös tämän nimi ja yhteystiedot;

2) että äänestäjän kyky liikkua tai toimia on siinä määrin rajoittunut, ettei hän ilman kohtuuttomia vaikeuksia pääse äänestys- tai ennakkoäänestyspaikkaan ja että hän tämän vuoksi haluaa äänestää ennakolta kotonaan; sekä

3) voiko äänestäjä itse huolehtia siitä, että kotiaänestyksessä on läsnä 54 §:ssä tarkoitettu henkilö.

Vaaliviranomaisen on, jos se on mahdollista, tarvittaessa poistettava ilmoituksessa oleva puutteellisuus ja varmistettava, että ilmoituksen on tehnyt siinä mainittu äänestäjä tai tämän valitsema henkilö.

Kunnan keskusvaalilautakunnan puheenjohtajan on huolehdittava siitä, että äänestäjälle annetaan viipymättä kirjallisesti tai puhelimitse tieto ainakin kahden tunnin tarkkuudella siitä ajankohdasta, jolloin vaalitoimitsija saapuu hänen luokseen. Samalla on mainittava vaaliviranomaisen puhelinnumero mahdollista yhteydenottoa varten. Jos vaalitoimitsija on estynyt saapumasta ilmoitettuna ajankohtana, estyneisyydestä ja uuden käynnin ajankohdasta on viipymättä ilmoitettava äänestäjälle.

Jollei äänestyksen toimittamiseen vaikuttavaa, ilmoituksessa olevaa puutteellisuutta ole voitu poistaa tai jos ilmoitus kunnan keskusvaalilautakunnalle on tehty säädetyn määräajan jälkeen taikka jos kotiaänestystä ei voida lainkaan toimittaa kulkuyhteyksien katkeamisen tai muun ylivoimaisen esteen vuoksi, äänestäjälle on annettava 4 momentissa sääde-

äänestää ennakolta kotonaan viimeistään 12. päivänä ennen vaalipäivää ennen kello 16 kotikuntansa keskusvaalilautakunnalle. Ilmoituksen voi äänestäjän puolesta tehdä tämän valitsema henkilö. Kirjallinen ilmoitus, joka on allekirjoitettava, voidaan tehdä käyttäen tarkoitusta varten laadittua lomaketta.

Ilmoituksessa on mainittava:

1) äänestäjän täydellinen nimi, henkilötunnus, osoite, kotikunta ja puhelinnumero sekä, jos ilmoituksen tekee äänestäjän valitsema henkilö, myös tämän nimi ja yhteystiedot;

2) että äänestäjän kyky liikkua tai toimia on siinä määrin rajoittunut, ettei hän ilman kohtuuttomia vaikeuksia pääse äänestys- tai ennakkoäänestyspaikkaan ja että hän tämän vuoksi haluaa äänestää ennakolta kotonaan;

3) voiko äänestäjä itse huolehtia siitä, että kotiaänestyksessä on läsnä 54 §:ssä tarkoitettu henkilö; sekä

4) 46 §:n 3 momentissa tarkoitettua kotiaänestäjän omaishoitajan täydellinen nimi, henkilötunnus ja puhelinnumero sekä tieto omaishoitosopimuksen voimassaoloajasta, jos myös omaishoitaja haluaa äänestää kotiaänestyksessä.

Vaaliviranomaisen on, jos se on mahdollista, tarvittaessa poistettava ilmoituksessa oleva puutteellisuus ja varmistettava, että ilmoituksen on tehnyt siinä mainittu äänestäjä tai tämän valitsema henkilö.

Kunnan keskusvaalilautakunnan puheenjohtajan on huolehdittava siitä, että äänestäjälle annetaan viipymättä kirjallisesti tai puhelimitse tieto ainakin kahden tunnin tarkkuudella siitä ajankohdasta, jolloin vaalitoimitsija saapuu hänen luokseen. Samalla on mainittava vaaliviranomaisen puhelinnumero mahdollista yhteydenottoa varten. Jos vaalitoimitsija on estynyt saapumasta ilmoitettuna ajankohtana, estyneisyydestä ja uuden käynnin ajankohdasta on viipymättä ilmoitettava äänestäjälle.

Jollei äänestyksen toimittamiseen vaikuttavaa, ilmoituksessa olevaa puutteellisuutta ole voitu poistaa tai jos ilmoitus kunnan keskusvaalilautakunnalle on tehty säädetyn määräajan jälkeen taikka jos kotiaänestystä ei voida lainkaan toimittaa kulkuyhteyksien katkeamisen tai muun ylivoimaisen esteen vuoksi, äänestäjälle on annettava 4 momentissa sää-

tyin tavoin tieto siitä, ettei kotiyäänestystä toimiteta.

detyin tavoin tieto siitä, ettei kotiyäänestystä toimiteta.

107 §

Vaalipäivä

Eduskuntavaalien vaalipäivä on maaliskuun kolmas sunnuntai.

Jos tasavallan presidentti on määrännyt toimitettaviksi uudet eduskuntavaalit, näiden vaalien vaalipäivä on, sen mukaan kuin presidentti määrää, aikaisintaan ensimmäisenä sunnuntaina 50 päivän kuluttua ja viimeistään ensimmäisenä sunnuntaina 75 päivän kuluttua siitä, kun määräys uusien vaalien toimittamisesta julkaistiin.

Kun tasavallan presidentti on antanut määräyksen uusien vaalien toimittamisesta, siitä on viipymättä tiedotettava sen lisäksi, mitä 67 §:n 3 momentissa säädetään, ainakin Suomen diplomaattisissa ja lähetetyn konsulin johtamissa edustustoissa julkipantavin ilmoituksin ja tarvittaessa muullakin sopivalla tavalla.

107 §

Vaalipäivä

Eduskuntavaalien vaalipäivä on *huhtikuun* kolmas sunnuntai.

Jos tasavallan presidentti on määrännyt toimitettaviksi uudet eduskuntavaalit, näiden vaalien vaalipäivä on, sen mukaan kuin presidentti määrää, aikaisintaan ensimmäisenä sunnuntaina 50 päivän kuluttua ja viimeistään ensimmäisenä sunnuntaina 75 päivän kuluttua siitä, kun määräys uusien vaalien toimittamisesta julkaistiin.

Kun tasavallan presidentti on antanut määräyksen uusien vaalien toimittamisesta, siitä on viipymättä tiedotettava sen lisäksi, mitä 67 §:n 3 momentissa säädetään, ainakin Suomen diplomaattisissa ja lähetetyn konsulin johtamissa edustustoissa julkipantavin ilmoituksin ja tarvittaessa muullakin sopivalla tavalla.

127 §

Vaalipäivä

Presidentinvaalin ensimmäisen vaalin vaalipäivä on tammikuun kolmas sunnuntai kuudentena vuotena sen vuoden jälkeen, jona tasavallan presidentti viimeksi ryhtyi toimeensa.

Jos toinen vaali on toimitettava, sen vaalipäivä on ensimmäistä vaalia seuraava toinen sunnuntai.

Jos on ryhdyttävä toimenpiteisiin presidentin valitsemiseksi sen johdosta, että presidentti, presidentiksi valittu tai presidenttiehdokas on tullut pysyvästi estyneeksi tai kuollut, valtioneuvoston Suomen säädöskokoelmassa julkaistavalla päätöksellä säädetään siitä mahdollisimman pian seuraavasta sunnuntaista, jolloin presidentinvaali on toimitettava.

127 §

Vaalipäivä

Presidentinvaalin ensimmäisen vaalin vaalipäivä on tammikuun *neljäs* sunnuntai kuudentena vuotena sen vuoden jälkeen, jona tasavallan presidentti viimeksi ryhtyi toimeensa.

Jos toinen vaali on toimitettava, sen vaalipäivä on ensimmäistä vaalia seuraava toinen sunnuntai.

Jos on ryhdyttävä toimenpiteisiin presidentin valitsemiseksi sen johdosta, että presidentti, presidentiksi valittu tai presidenttiehdokas on tullut pysyvästi estyneeksi tai kuollut, valtioneuvoston Suomen säädöskokoelmassa julkaistavalla päätöksellä säädetään siitä mahdollisimman pian seuraavasta sunnuntaista, jolloin presidentinvaali on toimitettava.

132 §

Ehdokashakemuksen jättäminen

Hakemus ehdokkaan ottamiseksi presidentinvaalin ehdokasluettelo on puolueen tai valitsijayhdistyksen vaaliasiamiehen annettava Helsingin vaalipiirilautakunnalle viimeistään 40. päivänä ennen vaalipäivää ennen kello 16.

135 §

Tiedonanto ehdokkaista

Helsingin vaalipiirilautakunta ilmoittaa asetetut ehdokkaat tiedonannolla oikeusministeriölle. Ilmoitus on tehtävä heti, kun ehdokaiden keskinäinen järjestys on 37 §:n 1 ja 4 momentin mukaisesti määrätty tai, jos 36 §:n 3 momentissa tarkoitettu huomautus on tehty, viimeistään 31. päivänä ennen vaalipäivää. Ministeriön on julkaistava lautakunnan tiedonanto viipymättä Suomen säädöskoelmassa.

189 §

Määräpäivän siirtyminen

Jos vaalipäivä sattuu uudenvuodenaatoksi tai -päiväksi, loppiaiseksi, *ensimmäiseksi pääsiäispäiväksi*, vapunaatoksi tai -päiväksi, helluntaipäiväksi, itsenäisyyspäiväksi *taikka* jouluaatoksi tai ensimmäiseksi tai toiseksi joulupäiväksi, vaalipäivän äänestys järjestetään seuraavana sunnuntaina.

Jos määräpäivä, joka on säädetty tai määrätty muuta kuin vaalipäivän äänestystä, ennakkoäänestyksen aloittamista tai lopettamista, vaaleja toimittamatta valittavien valtuutettujen valituksi julistamista tai vaalien tuloksen vahvistamista varten, sattuu pyhäpäiväksi tai arkilauantaiksi taikka juhannus- tai jouluaatoksi, pidetään seuraavaa arkipäivää määräpäivänä. Oikeusministeriöllä on tarvittaessa oikeus siirtää tällainen määräpäivä lähinnä

132 §

Ehdokashakemuksen jättäminen

Hakemus ehdokkaan ottamiseksi presidentinvaalin ehdokasluettelo on puolueen tai valitsijayhdistyksen vaaliasiamiehen annettava Helsingin vaalipiirilautakunnalle viimeistään 47. päivänä ennen vaalipäivää ennen kello 16.

135 §

Tiedonanto ehdokkaista

Helsingin vaalipiirilautakunta ilmoittaa asetetut ehdokkaat tiedonannolla oikeusministeriölle. Ilmoitus on tehtävä heti, kun ehdokaiden keskinäinen järjestys on 37 §:n 1 ja 4 momentin mukaisesti määrätty tai, jos 36 §:n 3 momentissa tarkoitettu huomautus on tehty, viimeistään 38. päivänä ennen vaalipäivää. Ministeriön on julkaistava lautakunnan tiedonanto viipymättä Suomen säädöskokoelmassa.

189 §

Vaalipäivän ja määräpäivän siirtyminen

Jos vaalipäivä sattuu uudenvuodenaatoksi tai -päiväksi, loppiaiseksi, vapunaatoksi tai -päiväksi, helluntaipäiväksi, itsenäisyyspäiväksi, jouluaatoksi tai ensimmäiseksi tai toiseksi joulupäiväksi, vaalipäivän äänestys järjestetään seuraavana sunnuntaina. *Jos vaalipäivä sattuu pääsiäispäiväksi tai pääsiäispäivän jälkeiseksi sunnuntaiksi, vaalipäivän äänestys järjestetään pääsiäispäivää edeltävänä sunnuntaina.*

Jos määräpäivä, joka on säädetty tai määrätty muuta kuin vaalipäivän äänestystä, ennakkoäänestyksen aloittamista tai lopettamista, vaaleja toimittamatta valittavien valtuutettujen valituksi julistamista tai vaalien tuloksen vahvistamista varten, sattuu pyhäpäiväksi tai arkilauantaiksi taikka juhannus- tai jouluaatoksi, pidetään seuraavaa arkipäivää määräpäivänä. Oikeusministeriöllä on tarvittaessa oikeus siirtää tällainen määräpäivä lähinnä

soveliaaksi päiväksi, jos vaalit on valituksen johdosta määrätty uusittaviksi tai jos on määrätty toimitettaviksi uudet eduskuntavaalit tai valtuutettujen täydennysvaalit taikka jos presidentinvaali on määrätty aloitettavaksi uudelleen tai valtuutettujen vaalit toimitettaviksi uutena aikana.

soveliaaksi päiväksi, jos vaalit on valituksen johdosta määrätty uusittaviksi tai jos on määrätty toimitettaviksi uudet eduskuntavaalit tai valtuutettujen täydennysvaalit taikka jos presidentinvaali on määrätty aloitettavaksi uudelleen tai valtuutettujen vaalit toimitettaviksi uutena aikana.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .*
